

သခင်အောင်ဖေ

ပြန်မာစာပေရေစီးကြောင်း

စာရေးသူမကွယ်လွန်မီ မိုးဂျာနယ်၊ ပြောလိုသည်မှာကဏ္ဍမှ
ရေးသားခဲ့သည်များနှင့် အပြီးသတ်ရေးသားချက်များ စုစည်းခြင်း။

ကျွန်ုပ်တို့သည်
 မြန်မာတစ်ယောက်ဖြစ်၍
 မြန်မာများ၏ အနုပညာအရပ်ရပ်တို့ကို
 လေးစားမြတ်နိုးပေရာ
 မြန်မာအနုပညာတစ်ရပ်ဖြစ်သော
 မြန်မာစာပေ နိမ့်ကျနေခြင်း၊
 အောက်ကျနောက်ကျဖြစ်နေခြင်း၊
 လူရာသူရာမဝင်ခြင်း (ဝါ)
 နေရာမှန်သို့ မရောက်ရှိခြင်းတို့အတွက်
 စိတ်နှလုံးမချမ်းမြေ့ရပေ။

သခင်အောင်ဖေ

ပြန်မာစာပေရေစီးကြောင်း

မြန်မာစာပေရေစီးကြောင်း သဘင်အောင်ပေ

မျက်နှာပိုးပန်းချီ - ညိုညို စာမျက်နှာ ၁၄၇ မျက်နှာ၊ ၁၃ စင်တီ x ၂၀.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်ဦး စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ တာမွေ၊ ရန်ကင်း၊

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း၊

၂၀၁၅၊ ဩဂုတ်လ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

ရောင်းစျေး ၁၈၀၀ ကျပ်

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

မြန်မာစာပေရေစီးကြောင်း

စာရေးသူမကွယ်လွန်မီ
မိုးကျာနယ်၊ ပြောလိုသည်မှာကဏ္ဍမှ
ရေးသားခဲ့သည်များနှင့် အပြီးသတ်ရေးသားချက်များ
စုစည်းခြင်း။

သခင်အောင်ဖေ

မေမေအေအေစာရုံ၊ ၂၀၁၅

mgyc.com

mgyc.com

“မြန်မာစာအုပ်စာရင်းများကို ကြည့်လိုက်ပါလျှင်၊ ကဗျာကောက်နုတ်ချက် စာအုပ်များကို အများအပြားတွေ့ရ၏။ စကားပြေကောက်နုတ်ချက်များကိုကား၊ တသီးတသန့်မတွေ့ရသေးပါ။ မြန်မာလူမျိုးတို့ကား ကဗျာနှင့် စကားပြေနှစ်ခုအနက် ကဗျာကို အထူးနှစ်သက်ဟန်ရှိသည်။ အထူးလည်း လေ့လာလိုက်စားကြ၏။ စကားပြေကိုကား ဝတ္ထုအကြောင်းအရာအတွက် မှတစ်ပါး စကားသုံးနှုန်းပုံ၊ ဝါကျစီစဉ်ပုံ၊ ဝတ္ထုကြောင်း ဆင်ယင်ပုံတို့ကို လေ့လာမှတ်သားဖို့ရန် ဂရုမပြုယောင်ရှိလေသည်။ ဤအရာကား စာပေအတွက် ချို့ယွင်းချက်ကြီးတစ်ခုဖြစ်တော့၏။”

ဖော်ပြပါစကားရပ်သည် ၁၂၆၈ ခုနှစ် စာဆိုတန်း ကဗျာမှန်တိုက်ထုတ် ကျိုးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ရေး နိဗ္ဗာန်လမ်းပြကျမ်း၏နိဒါန်းပါ စကားရပ် ဖြစ်သည်။

ဟိုလွန်လေပြီးသောခေတ်သည် (ဝါ) အင်းဝ၊ ကုန်းဆောင်ခေတ်သည် ကဗျာခေတ်ဟု ခေါ်ရစကောင်းသည်။ အကြောင်းအရာ တစ်စုံတစ်ခုကို ကဗျာနှင့် မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ ကဗျာဟူသည် မြန်မာစာပေထဲ၌ အကျုံးဝင်နေရကား ဟိုခေတ် ဟိုအခါက ကဗျာဖွဲ့တတ်၊ ရေးတတ်မှ စာတတ်သည်။

ပညာရှိသည်ဟု မှတ်ထင်ခဲ့ကြသည်အထိ ကဗျာခေတ် ကောင်းစားခဲ့ပေသည်။

ယနေ့ မြန်မာစာပေသည် စကားပြေရှေ့တန်းရောက်နေရာ စကားပြေခေတ်ဟုခေါ်နိုင်ကောင်းအံ့ထင်သည်။ ကဗျာနှင့် စကားပြေသည် မြန်မာစာစတင်ပေါ်လာသည်မှအစ ဗုံလုံတစ်လှည့် ငါးဖျံတစ်လှည့်ဆိုသလို ခေတ်အလိုက် အတက်အကျရှိခဲ့ကြသည်။ ပုဂံခေတ်တွင် စကားပြေ အရေးအသားရှေ့တန်းရောက်ခဲ့သည်။ ပုဂံခေတ်ဟူသည် မြန်မာစာလေးဖက်တွားခါစဖြစ်၍ စကားမပီကလာ ပီကလာပြောသော ကလေးသူငယ်ကဲ့သို့ ပြောလေတိုင်း ချစ်စဖွယ် နှစ်လိုစဖွယ် ကောင်းပေသည်။

အင်းဝခေတ်တွင် ကဗျာရှေ့တန်းရောက်လာ၏။ မြန်မာစာမှာ လူရေးလူရာဝင်လာသောအရွယ်မို့ (ဝါ) လုလင်လုံမပျိုအရွယ်မို့ အဆင်းလှသည်။ သွက်လက်ချက်ချာသည်။ စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်နေသည်။ အင်းဝနှင့် တစ်ဆက်တည်း ကုန်းဘောင်ခေတ်အထိသို့ ဆွဲယူသော်ယူနိုင်သည်။

မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးဆုံးရှုံးသွားသော သူ့ကျွန်ခေတ်အစပိုင်းတွင် ကဗျာနှင့် စကားပြေသည် ရှေ့တန်းတက်ရောက်ရန် အပြိုင်ဖြစ်နေကြသည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်လောက်မှစ၍ စကားပြေသည် ရှေ့တန်းရောက်လာရာ ယနေ့ခေတ်အထိ စကားပြေရှေ့တန်း၌ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နေပေသည်။

ယနေ့ မြန်မာစာသည် အတန်ပင် အရွယ်ရင့်ကျက်လာပြီး ခေတ်အမျိုးမျိုး ကူးသန်းဖြတ်ကျော်လာခဲ့ရသဖြင့် တည်ငြိမ်လာသည်။ သိမ်မွေ့ခုံညားလာသည်။

မြန်မာစာဟူသည် စည်းကမ်းကလနား(ဝါ)ဘောင်သတ်မှတ်ချက်ရှိသော စာပေဖြစ်သည်။ မိမိတို့ ရေးချင်သလို ရေးလိုရသော စာမျိုးမဟုတ်ပေ။ မြန်မာစာတစ်ပုဒ်ရေးလျှင် မြန်မာစာကို ထိန်းကွပ်ထားသော သဒ္ဒါဥပဒေနှင့် ညီစေရပေလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ်က အတန်းကျောင်းများ၌ ပါဠိသဒ္ဒါကို ဘာသာပြန်ထားသော ကျောင်းသုံးသဒ္ဒါအဖြစ် သင်ကြရသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင် ပါဠိသဒ္ဒါကို နှုတ်ငုံကျက်၍ သဒ္ဒါရှစ်စောင်ကျတ်မှ မြန်မာစာ သင်ကြရသည်။ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းသားများမှာ အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါကိုသင်ကြားကြရသည်။

ယနေ့ မြန်မာစာရေးတတ်ကြပါသည်ဆိုသော စာရေးဆရာကြီးများမှာ အတ္ထော အက္ခရာသညာတော စသော ပါဠိသဒ္ဒါတတ်ဘုန်းကြီးလူထွက်များ ဖြစ်ကြသည်။

သဒ္ဒါတတ်မှ စာတတ်သည်၊ သဒ္ဒါမတတ် စာမတတ်ဟူသော စကား ပုံသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းများမှ ကြွေးကြော်သံဖြစ်သည်။ ဤကြွေးကြော် သံသည် ဧကဝစနံ မဖောက်မပြန်မှန်သော စကားလည်းဖြစ်ပေသည်။

သဒ္ဒါသင်သောအခါက ကံ၊ ကတ္တာ၊ ဝါစက၊ ကြိယာ၊ ကြိယာဝိသေ သန . . .နာမ်၊ နာမ်စား၊ ဝိဘတ်များ၊ နာမဝိသေသန၊ ဧကဝုစ်၊ ဗဟုဝုစ်၊ ဝါကျစသည်တို့ကို အရင်းထား၍ သင်ကြားကြရပေသည်။ သဒ္ဒါတတ်သော သူသည် မြန်မာစာကို ပီသစွာရေးတတ်ကြပြီ။

မြန်မာစာတစ်ပုဒ်ဖြစ်အောင် ရေးတတ်လို့ရေးထားလျှင် အသံထွက် ဖတ်က အာလျော့နေသည်။ ထစ်ထစ်ငေါ့ငေါ့မဖြစ်။ အသံထွက်မဖတ်ဘဲ မျက်စိနှင့်ကြည့်ဖတ်က အမြင်ရှင်းနေသည်။ မျက်စိမရှုပ်ပေ။ အာလျော့ သော အမြင်ရှင်းသောစာသည် ဝါကျတစ်ပုဒ်ဆုံးတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ရှင်းနေ၏။ ဘယ်လိုပါလိမ့်၊ ဘာကိုဆိုလိုပါလိမ့်ဟု တွေးတောနေစရာမလိုပေ။ ဘာကို ဆိုတာလဲဟု ဒက်ခနဲ သိကြရပေသည်။

မြန်မာစာရေးတတ်လို့လျှင် ဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ ဇာတ်ကြီး ဆယ်ဘွဲ့ကို ဖတ်၊ ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ကြီး၏ စာတွေကို ဖတ်ဟု ဆရာသမားများက ညွှန်ကြ၏။

ဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ ဝိရူဇဇာတ်တော်ကြီး၌

ထိုဝိရူဇ သုခမိန်သွားပြီးသောအခါ သတို့သမီးငါးရာတို့သည် နတ် သမီးကဲ့သို့ ထင်အပ်ပြီးသော အဝတ်တန်ဆာရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုပုဏ္ဏကအနီး၌ ကောင်းရာ၊ မြတ်ရာသော ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့ကို တီးမှုတ်က ခုန်သီကုန်လျက် နှစ်သက်ဖွယ်သောကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ဖြားယောင်းကုန်၏။

...ထိုသို့ တရားကိုစောင့်လျက် အကျိုးစီးပွားကိုသာ ကြံလေ့ရှိသော ဝိရူဇသုခမိန်သည် ပုဏ္ဏကအား အထူးထူးသော ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် မွေ့လျော် စေပြီးလျှင် အနော်ဇာအမည်ရှိသော မိမိ မိဖုရားကြီးနေရာ တိုက်ခန်းသို့ဝင်၍ ဇေယျရာဇ်ရွှေစင်အဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိသော၊ အကျော်စန္ဒကူးနံ့သာ

လိမ်းကျံအပ်သော ကိုယ်ရှိသောမယားကြီးကို လင်၏အလိုသို့ လိုက်လျက် အမျက်စောင်မာန်၊ ခိုက်ရန်မရှိ လင်ဝတ်သိသောအိမ်ကြီးရှင်မ၊ ငါ၏ရင်သွေး ရင်နှစ်၊ ချစ်၍ မငြီးနိုင်သော သားသမီးတို့ကို ခေါ်ချေဟု ဆို၏။

ဆရာတော် ဦးဩဘာသ၏ ပါဠိဘာသာမှ မြန်မာလိုပြန်ထားသော အရေးအသားသည် အပိုထည့်မရ၊ နုတ်မရလောက်အောင် စေ့စပ်သေချာ ကောင်းမွန်လှပါပေ၏။ ဆရာတော်၏မြန်မာစာကို အသံထွက်ဖတ်လျှင် အာလျှောနေ၏။ (ဝါ)သွက်လက်စွာ သက်သာစွာ ဖတ်လိုကောင်းပေသည်။ အသံထွက်မဖတ်ဘဲ မျက်စိနှင့်ကြည့်ဖတ်ကလည်း မျက်စိထဲရှင်းနေသည်။

ဆရာတော်၏ မြန်မာစာသည် ဝါကျကို တိုသင့်သည့်အခါတို၏။ ရှည်သင့်က ရှည်ထားပေသည်။ မြန်မာစာသည် ဝါကျတည်ဆောက်မှု၌ တိုခြင်းရှည်ခြင်းသည် အဓိကမဟုတ်ပေ။ အာလျှောအောင် မျက်စိရှင်း အောင်ရေးတတ်ခြင်း၊ ဖွဲ့စည်းခြင်းသည် အဓိကဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော်သည် မြန်မာစာကို မည်မျှ သတိပြုရေးပါသနည်းဟူမူ ယနေ့ ကျွန်ုပ်တို့ခေတ်၌ ဥပေက္ခာပြုထားသည့်ဝါကျတစ်ပိုဒ်အတွင်း ၏နှစ်လုံး၊ သည်နှစ်လုံး မထားမရှိစေရန်သာ “ဝက်နင်း” ဟူသည့်အရေး အသားမျိုး မရေးသားခဲ့ပေ။

ဆရာတော်၏ ဝေဿန္တရာဇာတ်တော်၌ ဟိမဝန္တာချီးမွမ်းခန်းသည် ဖတ်နေဆဲတွင် မိမိကိုယ်တိုင် တောကြီးတောင်ကြီးထဲ ရောက်နေဘိသို့ ရေး သားနိုင်သော စာပေပညာရှင်ကြီးပါတည်း။

ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်၏ စာများကိုကြည့်ပါဦး။

နိဗ္ဗာန်လမ်းပြကျမ်း၌

... ဤသို့လျှင် ရဟန်းသံဃာတို့အား၊ နှုတ်ပြစ်မှား၍ အလဇ္ဇီဒုဿီလ လောဘကြီး ဦးပြည်ဟု ဆဲရေးပြောဆိုမိသော မကောင်းမှု ကံ၊ ဥပဝါဒန္တ ရာယ်တို့သည်၊ အပါယ်လေးထပ်တွင်၊ ရှစ်ရပ်သောငရဲရွာနှင့် ပြိတ္တာတို့ဘုံ သင်းတွင်၊ စာရင်းဝင်အင်းဝင် ရွှေခွက်ဆင်ဘွဲ့ရ ဤလောကမှာ တရား မစစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေသည်။ ပစ္စုပ္ပန်မျက်မြင်လောကတွင်လည်း၊ ချစ်ကြင် စုံမက် နှစ်သက်လှစွာ မိတ်ကလျာတို့သည်၊ မေတ္တာကင်းပြတ်ခြင်း၊ လူသူတော် ကောင်း အပေါင်းကဲ့ရဲ့၍ မထိမဲ့ပြုခြင်းကို ခံရခြင်း။ ကြည့်ရှုစောင့်မမြဲ

ဖြစ်သော နတ်တို့သည် မစောင်မခြင်း။ ကျက်သရေမပွား၊ တည်နားသော စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း။ ဒဏ်ဆယ်ပါးတို့သည် ကပ်နားရောက် ဆိုက်ခြင်းတည်းဟူသောအပြစ် ငါးပါးလည်း၊ ထင်ရှား ရောက်တတ်သည် ဟူ၍ အင်္ဂုတ္တိုရ်စသော ကျမ်းတို့၌ပြဆိုချေသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရကား ယခု ခေတ်အခါ သာသနာ၌ ငါးဖြာသောဒုလ္လဘ နှင့်ကြုံကြသည်ဖြစ်၍ ရှင်ချစ် ဘုရားဟောကြားသော ဒေသနာကို သဒ္ဓါယုံကြည်ကြသော အမျိုးကောင်း သား အများသူမြတ်တို့သည် ငါးရပ်မျက်မြင် အာနိသင်နှင့် သေလျှင်အပါယ် ငရဲသို့ မလွဲရောက်စေတတ်သော၊ ဗုဒ္ဓအဂါရဝ၊ ဓမ္မအဂါရဝ၊ သံဃအဂါရဝ၊ သာသနပုဋိက္ကောသန၊ ဂုဏပရိဓံသန၊ မက္ခ၊ ပလာသ၊ ဥဇ္ဈာပနက၊ ခိယုနက၊ အက္ကောသနဟုဆိုအပ်သော ဘုရားကိုမရိုသေခြင်း၊ တရားကို မရိုသေခြင်း၊ သံဃာကို မရိုသေခြင်း၊ သာသနာတော်ကို မဟုတ်တရား ဖြင့် တားမြစ်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ရဟန်းတို့၏ဂုဏ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ကျေးဇူး ကျက်သရေတို့ ချေဖျောက်ပစ်လွှင့်ခြင်း၊ အဖျင်းဖျင်း ပြောဆိုခြင်း။ ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချခြင်း၊ အက္ကောသဝတ္ထုဆယ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ဆဲရေးခြင်းလျှင် အခြံ အရံရှိသော ဥပဝါဒန္တရာယ်တို့သည်၊ စဉ်းငယ်မျှမငြိ၊ မထိ၊ မပါးအောင်၊ သတိထား၍၊ ရှောင်ကုန်ရာသည်။

ဆရာတော်ကြီး အရေးအသားသည် ဝါကျတိုတိုသုံး၍ ရှင်းခနဲ၊ ထင်းခနဲနေအောင် ရေးသားနိုင်ပါပေသည်။ ဤနိဗ္ဗာန်လမ်းပြကျမ်းကို ၁၂၂၈ ခု သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၂ ရက်နေ့ ရေးသားကြောင်း ဆရာတော် ကိုယ်တိုင် ကျမ်းဦး၌ ဖွင့်ဟထားပေသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်လမ်းပြကျမ်းမှာ မင်းတုန်းမင်းခေတ်၌ ရေးသား ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေပါသည်။

ဆရာတော်၏ မဟာဝင်ကို ဖတ်ကြည့်ပါဦး။

နန္ဒီမိတ္တ၏ အကြောင်းကား၊ ထိုတစ်ကျိပ်တို့တွင် ဧဠာရကျေးမင်း၏ စစ်သူကြီးဖြစ်သော မိတ္တအမည်ရှိသော အမတ်သည် မိမိပိုင်စားရသော နယ် အတွင်း စိတ္တမည်သောတောင်၏ အနီး၌ ရွာကြီးတစ်ခုကို မိမိနှမအားပေး၍ နေစေ၏။ ထိုနှမ၏ သားသည် အားခွန်ဗလနှင့် ပြည့်စုံရကား ဦးရီးစစ်သူကြီး မိတ္တ၏အမည်ကို ယူ၍ မိတ္တဟု မှည့်၏။ ထိုသူငယ်သည် ခုနစ်နှစ်၊ ရှစ်နှစ်

အရွယ်ကပင် လည်ပတ်လှသောကြောင့် မိဘတို့သည် လိုက်၍၊ ခါး၌ကြီးစွာ သော ကြိုးလွန်ဖြင့် ချည်နှောင်ဆောင်ခဲ့၏။ အိမ်သို့ရောက်၍ တံခါးခုံကို လွန်သောအခါ ရုန်း၍လွန်ကို ပြတ်စေလျက်ပြေး၏။ ထို့ကြောင့် နန္ဒမိတ္တ ခေါ်ဝေါ် ကြသတည်း။ ထိုနန္ဒမိတ္တသည် အရွယ်ရောက်သောအခါ ဆင်ပြောင် ဆယ်စီးအားကို ဆောင်နိုင်၍ မြို့သို့လာပြီးလျှင် ဦးရီးစစ်သူကြီးထံမှာ နေလာ၏။ သာသနာတော်ကိုလည်း ကြည်ညိုလေးမြတ်၏။ ထိုအခါ အနုရာဇမြို့၏ အနီးအပါး၌၊ ဘုရားစေတီ စသည်ကို ဖျက်ဖောက်သော ကျေးကုလားဘုရားကို မပူဇော်ဘဲ ပြက်ချော်သဖြင့် ပြောဆိုသော ကျေးကုလား တို့ကို ရုတ်ခြည်းလှည့်၍ ပေါင်တစ်ဖက်ကို ခြေဖြင့်နင်းလျက် လက်ဖြင့်ပေါင် တစ်ဖက်ကိုကိုင်၍၊ ဝါးခွဲသကဲ့သို့ ခွဲ၍ပစ်လေ၏။

ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာလူမျိုးများသည် ဝင်(၉)ဝင်အပါအဝင် မဟာဝင်ဟူ သော၊ သီဟိုဠ်ရာဇဝင်ကို၊ အိမ်ဦးခန်းတင်ပြီး ကိုးကွယ်ခြင်း နှစ်သက်မြတ် နိုးခြင်းပြုရသည်မှာ ဆရာတော်ကြီး၏ ဘာသာပြန်အရေးအသားအလွန် တရာကောင်းမွန်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်ဆိုက မမှားသောပြောဆိုချက် ပါတည်း။

ဆရာတော်၏ ဇိနတ္ထပကာသနိကျမ်းဆိုလျှင်၊ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်း ဖတ်ဖူးကြသည်။

တစ်အိမ်တစ်အုပ်ဆောင်ထားကြသည်။ ဇိနတ္ထကျမ်းဟောဆိုသည်နှင့် စာအုပ်အရွယ်အစား၊ စာအုပ်အရည်အသွေးတို့ကိုမြန်မာလူမျိုးတိုင်း ဒက် ခနဲသိကြသည်။

မြန်မာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ဂေါတမဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားကို ဤရွေ့ ဤမျှကြည်ညိုကြသည်၊ ပူဇော်ကြသည်၊ ဆည်းကပ်ကြသည်ဆို ရာ၌၊ ဆရာတော်ကြီး၏ ဇိနတ္ထပကာသနိကြောင့် ရာနှုန်းထက်ဝက်ကျော် ကျော်ရှိကောင်းရှိပေလိမ့်မည်။

ဇိနတ္ထပကာသနိမပေါ်မီ မြန်မာဗုဒ္ဓဝင် (ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်စဉ်) ဟူ၍ ဟုတ် ဟုတ်ဟတ်ဟတ်ကျမ်းကြီးတစ်စောင်ပေကြီးတစ်ဖွဲ့ဟူ၍ မရှိပေ။ မြန်မာ လူမျိုးများသည် ဇိနတ္ထပကာသနိကြောင့် ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်စဉ်များကို သိကြရ၊ ကြည်ညိုကြရသည်။ ယခုခေတ်မှာပင် ဗုဒ္ဓဝင်များရှိနေကြပါလျက် ဇိနတ္ထ

ပကာသနီကျမ်းကြီးကို ရိုက်ထုတ်ရောင်းချနေကြရသည်မှာ လက်မလည်အောင် ရှိနေပေသေးသည်။ အကြောင်းရင်းစစ်သော်၊ ဆရာတော်ကြီး၏ အရေးအသားသည်၊ ယနေ့ခေတ်အထိ ခေတ်မီနေကြောင်း သာဓကပါတည်း။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ကြီးဟု ရေးကြငြားသည်။ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်ကမူ ယပင်းနှင့် မကျီးမူ၍၊ ရရစ်ကြီးပြီး ကြီးသဲဟုရေးသားသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ခေတ်ပြိုင်ဆရာတော်ကြီးများ ပညာရှိကြီးများအလယ်တွင်၊ ငါသည် ပညာရှိကြီးတစ်ပါးဖြစ်ချေသည်ဟု ရဲရင့်မောက်ကြွားပြောဆိုရေးသွားသည်မှာ အံ့ချီးဖွယ်ရာဖြစ်ပေသည်။ မဟာဝင်ကျမ်းနိဂုံး၌။

... ကြီးသဲလေးထပ်တိ၊ ဘိဓာနေန၊ ကြီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်အပ်ထသော စက္ကသန္ဓရာစေရာနံ၊ ပရိယတ်ပဋိပတ် နှစ်ရပ်သော သာသနာကိုကောင်းစွာ ဆောင်ကုန်သော ဆရာမွန်ဆရာမြတ်တို့၏ ဝံသာလင်္ကာရ ဘူတေန၊ အဆက်အနွယ်ကို တင့်တယ်စွာ တန်ဆာဆင်သကဲ့သို့ဖြစ်သော သဒ္ဓမ္မေ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား၌ အဘိရမန္တေန၊ အလွန်မွေ့လျော်စွာထသော၊ သီလာဒိဂုဏယုတ္တေန၊ သံဝရဝိနည်း အာစရဝိနည်း စောင့်စည်းခြီးခြ် မြူမရံသော သီလပညာသမာဓိဂုဏ်နှင့်လည်း ယှဉ်ထသော ဝေပုလ္လပါဂဝေယျတ္တိယေန၊ ပြန်ပြောကျယ်၍ ထိုးထွင်းနက်နဲခွဲခြမ်းဝေဖန်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာအစွမ်းလည်းရှိထသော တိပေဋကဝေဒတ္တယဂုဏ္ဍန္တရဗဟုသုတ ဂုဏေဟိ၊ ပါဠိအဋ္ဌကထာဋီကာဥသံ၊ ကျမ်းသုံးပုံကို၊ ချက်ကုံထုတ်ဖောက်၊ လုံမစောက်ဖြင့် ပြန်ခေါက်များစွာ လေ့လာနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော ပိဋကတ္တယ ဗဟုသုတ ဆန်းအလင်္ကာ သဒ္ဓါနေတ္တိ ဝိဒင်္ဂဒန္တိ၊ ဗျဉ္ဇိကလာပ်မြို့ဟဒ်၊ ရာဇမတ္တဏ်၊ ကာတန္ဒြ၊ သရောဒယ၊ ဇောတိတတ္ထ၊ သူရိယ သိဒ္ဓန္တ၊ စသည် သုံးခန်း၊ ဝေဒကျမ်းတို့၌ ပြုမ်းတီးလေ့လာ လိမ္မာသိမြင်ခြင်းတည်းဟူသော ဗေဒတ္တယဗဟုသုတ၊ ထိုထိုရာဝေဒပုံပြင်လင်္ကာကဗျာအရပ်ရပ်၊ ဓမ္မသတ်ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်းစာမ လောကဝိဇ္ဇာအရာရာတို့၌ ကောင်းစွာ သိမြင်ခြင်းတည်းဟူသော ဂုဏ္ဍန္တရဗဟုသုတဂုဏ်တို့ကြောင့် ဝိသုတေန ရှစ်ခွင်ဒီသာ၊ ရောက်ဝင်လာသော သံဃာတော်အပေါင်းတို့၏ စာပို့ဆရာလည်း ဖြစ်ထသော။ မုနိန္ဒာဘိဇဇောနာ “မုနိန္ဒာဘိဇေ” အမည်

ရှိထသော မယာ၊ ငါသည်...”

စသည်ဖြင့်၊ ငါနှင့်ငါသာ၊ ငါဆရာဟု ဝင့်ကြွားခဲ့တော်မူသော ဆရာတော်ကြီးပါတည်း။

ဆရာတော်ကြီး၏တပည့် ဆရာကြီးသခင် ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် သူ့ဆရာရင်းဖြစ်သော ကျီးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ကြီးကို အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ချီးပလေ့ရှိပေသည်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ချီးပဖွယ်ရာ မကုန်နိုင်အောင်၊ ပညာကြီးတော်မူသော ဆရာတော်ကြီးပါတကား။

ကျွန်ုပ်တို့ ဆရာရင်းဘုန်းတော်ကြီးသည် စာဖတ်အလွန်ဝါသနာထုံ၏။ စာနှင့် မျက်စိနှင့်ခွာသည်မရှိပေ။ စာအုပ်မျိုးစုံတို့သည် နေထိုင်ရာ နေရာ၌ ပြန့်ကျဲနေသည်။ ပါဠိလို၊ အင်္ဂလိပ်လို၊ သက္ကတလို၊ မြန်မာလို စုံတကာစေနေပေသည်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်ရင်းဖြစ်၍ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ဒီပနီပေါင်းစုံ၊ အကုန်အစင်ရှိသည်။ မြန်မာလိုအရေးအသားကောင်းလိုလျှင် မန်လည်နှင့် လယ်တီစာတွေကို ကြည့်ဟုမိန့်သည်။

မန်လည်ဆရာတော်ကြီးဟူသည့် မကာရလောပ၊ ဆရာတော်ကြီးဟု ကျော်ဇော်တော်မူ၏။ မြန်မာလိုကား မသိ၊ မတတ်တာမရှိသော ပညာရှင်ကြီးဟူ၏။

မန်လည်ဆရာတော်၏ စာဆိုသည်နှင့် မဟာသုတကာရီကျမ်းခေါ် မဃဒေဝလင်္ကာကြီးကိုလည်း ညွှန်းဆိုပြရပေမည်။ မြန်မာစာတတ်သူမှန်က မဃဒေဝနှင့် အနည်းနှင့်အများချစ်ကျွမ်းဝင်ပြီးဖြစ်ရပေလိမ့်မည်။ ဆရာတော်ကြီးနှင့် ပုသိန် ဦးပဒုမတို့၏ ပုသိမ်ကိုနသတ်၊ မသတ်တိုက်ပွဲမှာ စာပေလောက၌ အလွန်တရာထင်ရှားခဲ့ပေသည်။ ရှေးရှေးက ရေးခဲ့သည့် မသတ်ပုသိမ်တို့သည် ဆရာတော်ကြီး၏ ကျိုးကြောင်းပြပုသိန်ကြောင့် နသတ်ပုသိန်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့ကြရသည်။

ပထမ မူလ အုတ်ဖိုဆရာတော်ကြီးသည်လည်း ပုသိန်ကို နသတ်ချည်း သိန်ခဲ့၏။ မော်ပိဆရာသိန်းကြီးသည်လည်း နသတ်သိန်သာ မှန်ကြောင်း အထောက်အထားများစွာနှင့် ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

နသတ်၊ မသတ် ပုသိန်တိုက်ပွဲကြောင့် တိုင်းကျော်ပြည်ကျော်ထင်ပေါ်သထက် ထင်ပေါ်လာသော ဆရာတော်ကြီးသည် ကျမ်းပေါင်းသုံး

ဆယ်ခန့်ရေးသားပြုစုခဲ့သည်ဟု အမှတ်ပြုကြသည်။ ဆရာတော်ကြီးပြုစု
ခဲ့တော်မူသော ကျမ်းအများအနက်၊ မဃဒေဝကျမ်းကြီးမှာ အံ့ဩဖွယ်ဘနန်း
ထူးထွေသည့် အံ့ရာသော် ကျမ်းကြီးတစ်ဆူဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီး၏
မဃဒေဝကို စကားပြေရေးသားရန် ပညာရှိအမျိုးမျိုး ကြိုးစားကြပေသည်။
အောင်မြင်ခြင်းမရှိခဲ့ကြပေ။ မဃဒေဝ လင်္ကာတစ်အုပ်လုံးအလွတ်ရပါသည်
ဆိုသော၊ ကွယ်လွန်သူ သတ်ပုံအဘိဓာန် ဆရာဦးအုန်းရွှေသည်၊ မဃဒေဝ
ကြီးကို စကားပြေရေးသားခဲ့ရာ ပြီးမြောက်ပါသည်။ သို့ရာတွင် စာအုပ်အဖြစ်
သို့ မရောက်ခဲ့ကြောင်း ဆရာဦးအုန်းရွှေကိုယ်တိုင် ကျွန်ုပ်တို့အား ပြောပြခဲ့ဖူး
သည်။

မဃဒေဝနှင့် စပ်လာက၊ ကျွန်ုပ်တို့မိတ်ဆွေကြီး ဆရာဦးသော်ဇင်
အလိုကို ဖော်ပြခြင်းဖြင့်သာလျှင် ဟန်ကျမည်ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာဦးသော်ဇင်သည် မဃဒေဝကြီးကို ဝေါဟာရ၊ ဩဝါဒ၊ ပေါ် ရာဏ၊
ခွဲထား၊ နယဒဿန၊ ပါဠိနှင့်မြန်မာ ဟု အပိုင်းကြီး ၆ ပိုင်းခွဲပြီး ချီးကျူး
ထားသည်။ ဆရာဦးသော်ဇင်ကဲ့သို့ မဃဒေဝကို ဆစ်ဆစ်ပိုင်းပိုင်း ချီးကျူး
ခြင်းမျိုး ယခင်ယခင်က ကျွန်ုပ်တို့မဖတ်ဖူးခဲ့ပေ။ ဆရာဦးသော်ဇင် ချီးကျူး
ထားသော၊ မဃဒေဝကြီးသည် မည်သို့သော အရာဝတ္ထုမျိုးတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်
မရသော ရာထောင်သောင်းသိန်း ကုဋေကုဋာမက အသချေ အနန္တ အဖိုးအနုဿ
ထိုက်လှသော မဃဒေဝကြီး ဖြစ်သွားပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဆရာရင်းဘုန်းတော်ကြီးအလိုဆိုပါလျှင် မဃဒေဝကြီးသည်
စွယ်စုံအဘိဓာန်ကြီးဖြစ်ပါ၏ တဲ့။

ကျွန်ုပ်တို့ ဖခင်၏ အလိုအရမှာ မန်လည်ဆရာတော်ကြီးသည် မကာရ
လောပဖြစ်သည်။ အနာဂတ်ကာလကိုသိနိုင်၊ မြင်နိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်
ရသည့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်သည့်အကြောင်းကား ဆရာတော်ကြီးသည်
သီပေါဘုရင် သူ့လက်သို့ ပါတော်မူပြီးခါစတွင် သိုက်သမိုင်း ဝင်တေးထပ်ကို
ရေးထုတ်၍ မြန်မာများ၏ ရဲသွေးရဲမာန်ကို မြှင့်တင်ပေးခဲ့သောကြောင့်တည်း။

မိုးရွှေငွေ ၂ ပါးကျပ် တရားမြတ် ဇောကြည် နဂါးဇာတ်ထပ်လော
မတည်ပြီ၊ ဓာတ်ကောလိကြံလို့ ပန်-နီ-အီ ရာသီချိန်၊ သာကီရိန်ထွန်း
တောက်ခါမို့၊ တပေါင်းလ ဒေါင်းကြွလာမည်၊ ခေါင်းခါခါလျှော်လို့၊ ကျောင်း

တော်ဆောင်ဖောင်ကူးတို့ဆီက ဘီးတို့ပတ်ရိုက်နေ၊ တရားသံ စာပေကျက် ပါလို့၊ စနေဆက်မျှော်လိုက်တော့လေ၊ နေဖျက်တဲ့ထီးစနေကို ကျီး(ကြေး) ရွှေစင်ပစ်ခွင်းလို့၊ ငစဉ်းလဲဗျိုင်းဘုရင်၊ ဒေါင်းခွပ်ဖို့မြင်၊ သုံးသုရ် တိဇကတ် မြင်လျှင် တေးထပ်ရှင်လက်ဖြတ်တော့လေး။

သီပေါမင်းပါတော်မူစက မြန်မာများသည် ဂျပန်၊ အီတလီ၊ ဂျာမနီ စသည့်အမည်များ ထင်ရှားစွာကြားဖူးကြလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ဤဂျပန်၊ အီတလီ၊ ဂျာမနီ ၃ ဦးသည် ဝင်ရိုးတန်းအဖွဲ့ဖွဲ့စည်း၍ သုံးသုဥတိ ဇကတ် (၁၃၀၃)ခုနှစ်တွင်၊ ဗျိုင်းဘုရင် အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားကို စစ်ပြုကြသည့် အခါ၊ အမိမြန်မာဒေါင်းဘုရင်သည်၊ အင်္ဂလိပ်အခက်ဗမာ့အချက်အဖြစ် သေချာပေါက်၊ ခွပ်လိမ့်မည်ဟု တိတိပပ တစ်ထစ်ချရေးစပ်ခဲ့သောကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးဟု ကျွန်ုပ်ဖခင်ပြောခဲ့ခြင်းမှာ၊ ဟုတ်စရာပေ ဟူ၍သာ ဝန်ခံရပေမည်။

လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ စာများကား ရှင်း၏၊ ပြတ်၏။ ပါဠိ ဘာသာနားမလည်သော မြန်မာများအဖို့ ဆရာတော်ကြီး၏ ဒီပနီများသည် ကြီးစွာသော ဘာသာရေးအထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကိုးကွယ်ကြသော မြောင်းမြမြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ် တော်ရ ဇေယျမေဒနီဆရာတော်ကြီးကမူ တို့မြန်မာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူသူငါငါ အားလုံး လယ်တီစာနှင့် ကင်းလို့မရဘူးကွဲ့။ ပရိယတ္တိရော ပဋိပတ္တိနှစ်ဌာန စလုံး လယ်တီစာကိုပဲကြည့်ကြမှတ်ကြရတယ်ကွဲ့ဟု မိန့်ကြားခဲ့ပေသည်။ မစိုးရိမ်သာသနာပိုင်ဆရာတော်ကြီးသည် ဆရာမာဃ အား သာသနာတော် တိုးတက်ကြီးပွားစေချင်လျှင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ဒီပနီကျမ်းများကို များများရိုက်နှိပ်ပါဟု မိန့်၏။

လယ်တီဆရာတော်သည် ၁၂၆၆ခုနှစ် တပေါင်းလတွင် မန္တလေး၊ နန်းမြို့ အတွင်း ကင်းဝန်မင်းကြီးအိမ်၌ တရားဟောရာ ကင်းဝန်မင်းကြီး ဦးကောင်း၊ ကျောက်မြောင်းအတွင်းဝန်စသည်တို့ရှိကြသည့်အနက်၊ တရား ဟောအပြီး တွင် ကင်းဝန်မင်းကြီးသည် မျက်ရည်မဆည်နိုင်အောင် တဖြိုင်ဖြိုင်ကျလျက်

“နတ်ရွာစံ(မင်းတုန်းမင်း)မင်းတရားကြီး သာသနာပြုမင်းကောင်းဖြစ် ပါလျက်နဲ့ အခုလိုနက်နဲလှတဲ့ တရားအချက်တို့ကို ကြားနာသွားတော်မမူ

ရရှာလေခြင်း၊ ကြားနာစေချင်လိုက်ပါဘိဘုရား” . . .စသည်ဖြင့် ပြောဆို တမ်းတလေသည်။

မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာများသည် မြန်မာလို သမထဆိုတာ ဝိပဿနာဆိုတာ ဒါပဲဟု လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ရေးသော ပြောဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကား လယ်တီဆရာတော်ကြီးသာတည်း။

ရှေးအခါက ဗုဒ္ဓတရားများအနက် ဝိပဿနာနှင့်စပ်သော တရား သဘောသည် နက်နဲ၏။ သိမ်မွေ့၏။ ပါဠိမရွတ်ဘဲ ရေးလို့ဟောပြောလို့ မရခဲ့ပေ။ လယ်တီဆရာတော်ခေတ်ရောက်မှ မြန်မာလို ကြားရ၊ နားရ၊ ဖတ်ရ၊ မှတ်ကြရပေသည်။

ရှုပါ၊ ကြည့်ပါ။

“ဇောစိတ်ဖြင့် အရိုက်အဟုန်ပြင်းထန်ပုံ”

မီးရထား၊ မီးသင်္ဘောတို့၌ ထိုထိုစက်ခလုတ်တို့ကို ပြုပြင်၍ ပေးလိုက် သည် ရှိသော် ရေအခိုးတို့သည် မိုးကြိုးအဟုန်ကဲ့သို့ ထိုထိုအခိုးကြောင်းတို့ကို ခဏချင်း ပြည့်ဖြိုးတွန်းငှေ့တိုက်ခိုက်ကာ ထွက်ကြကုန်သကဲ့သို့ ဤကိုယ် ခန္ဓာ၌လည်း ပြုလိုသောအမှုအားလျော်စွာ စိတ္တဝေါယော လေမုန်တိုင်းသည် ထိုထိုအကြောကြီး အကြောငယ်တို့ကို အဟုန်နှင့်တကွ၊ ခဏချင်းပြည့်ဖြိုးစေ ကုန်၏။

အားခွန်ဗလသန်မြန်လှသော မြွေနဂါးကြီးငယ်တွေ ကခုန်မြူးထူးကြ ကုန် သကဲ့သို့ ၆၀ သောအကြောကြီး ၉၀၀ သော အကြောငယ်တို့သည် ခဏချင်း အဟုန်နှင့်တကွ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို ချီကြွ၍ ထကြွကွန်မြူးကြ ရကုန်၏။ ထိုအကြောကြီး အကြောငယ်တို့၏မြူးထူးချက်ဖြင့် ဤကိုယ် ခန္ဓာကိုယ် အင်္ဂါတို့၏ အဟုန်နှင့် တကွ ထကြွလှုပ်ရှားသွားခြင်းလာခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။

မီးရထားမီးသင်္ဘောတို့၌ အသံ၏ ဆိုင်ရာအပေါက်ကိုဖွင့်လှစ်လိုက် သည်ရှိသော် ထိုဆူပွက်သောရေအဟုန်တို့မှ အသံနှင့်တကွ ပြင်းထန်သော အခိုး၏တိုးငှေ့ထွက်သွားခြင်းဖြင့်၊ ဥဩသံမြည်သည်ဖြစ်သကဲ့သို့၊ စကား စမြည် ပြောဆိုမည်ဟု မနောစိတ်အကြံဓာတ်မျိုးဖြစ်ပေါ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်

နက် စကားပြောမှု၏ ဆိုင်ရာစိတ္တလေတို့သည်လည်းကောင်း၊ လည်ပင်းကြော၊
မေးကြော၊ လျှာကြောတို့သည်လည်းကောင်း၊ မြွေနဂါးတွေမြူးထူးကြကုန်
သကဲ့သို့ တစ်ပြိုင်နက် လွန်လက်မြူးထူးကြရကုန်၏။

အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ-ဇောစိတ်ကို မြန်မာများနားလည်အောင် မြန်မာ
ဘာသာဖြင့် ရေးသားနိုင်သော ဟောပြောနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်မှာ လယ်တီ
ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးသာရှိ၏ဆိုက မှန်သောစကားဖြစ်ပါချိမ့်မည်။
ဆရာတော်ကြီး၏ ဟောပြောရေးသားမှုများမှာ စာမတတ်၊ ပေမတတ်သော
လူပြိန်း၊ လူအန္တများပင်နားထဲစိမ့်ဝင်သွားအောင် နားလည်ကြပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားမှလာသော ဗုဒ္ဓစာပေဟူဟူသမျှ၊ ကြိုက် ကြိုက်
မကြိုက်ကြိုက် ခေါင်းညိတ်နေခဲ့ကြရသည်သာ ဖြစ်၏။ လယ်တီဆရာတော်
သည် သဂြိုဟ်အဖွင့်ကျမ်း(ပါဠိလို) ပရမတ္ထဒီပနီကျမ်းကြီးကို ၁၂၅၉ ခုနှစ်က
ပြုစုတော်မူရာ သီဟိုဠ်မှလာသော အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီခေါ် ဋီကာကျော်
အမှားပေါင်း ၂၄၅ ကို ထုတ်ဖော်ပြသသွားသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသာမက
ကုလားပြည်သီဟိုဠ် စသည့် တိုင်းပြည်အများ၌ ဂယက်ရိုက်သွားပေသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် နေ့ညမဟူ စာပေပြုစုတော်မူ၏။ ဆရာတော်ကြီး
၏ စာပေများသည် မြန်မာစာဖတ်တတ်က နားလည်မည်မှာ သေချာသည်။
မန်လည်ဆရာတော်ကြီး၏ မဃဒေဝကျမ်းကြီးကို ဆရာ ဦးသော်ဇင်က
အောက်တန်းလူကလည်း သူ၏ အောက်တန်းဉာဏ်ဖြင့် နှစ်သက်၏။
အလယ်တန်းလူကလည်း သူ၏ အလယ်အလတ်ဉာဏ်ဖြင့် နှစ်သက်၏။
ထိပ်တန်းလူကလည်း ထိပ်တန်းအသိဉာဏ်ဖြင့် နှစ်သက်၏ ဆိုသကဲ့သို့၊
လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ စာပေများသည် စာနည်းနည်းဖတ်တတ်က
နည်းနည်းနားလည်ရမည်၊ အတော်အသင့်ဖတ်တတ်က အတော်အသင့် နား
လည်ပြီး အများကြီးအားကြီး ဖတ်တတ်က အများကြီးအားကြီး နားလည်
ပေလိမ့်မည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျောင်းနေစဉ်နှင့် ကျောင်းထွက်ပြီးစအရွယ်တွင် ဝတ္ထု
ဟူက လက်လှမ်းမီသလောက် အကုန်ဝယ် အကုန်ဖတ်ခဲ့သည်။ အထူး
သဖြင့် မဟာဆွေ၊ ဇေနတို့၏ ဝတ္ထုအားလုံးလိုလို ဝယ်သည် ဖတ်သည်။
သိမ်းဆည်းထားသည်။ အခြားဝတ္ထုရေးဆရာများ၏ ဝတ္ထုများကိုလည်း ဖတ်

သည်။ မဟာဆွေ၊ ဇေနတို့၏ ဝတ္ထုများလောက် မကြိုက်မနှစ်သက်၍ သိမ်းဆည်းထားသည့်အဆင့်သို့မရောက်ခဲ့ပေ။

ကျောင်းထွက်ပြီး သခင်ပေါက်စဖြစ်လာသည်နှင့် နဂါးနီစာဖတ်အသင်း ဝင် တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ဘာသာပြန်များ နိုင်ငံရေးစာပေများ ဖတ်ရပေသည်။ သခင်ဘသောင်းရေးသော ဘာသာပြန်သော စာဟူကလည်း မဟာဆွေ၊ ဇေနစာအုပ်ကဲ့သို့ပင် သိမ်းဆည်းထားခဲ့ရသည်။

၁၉၃၄ ခုနှစ် အလွန်တွင်၊ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းကို စဖတ်ဖူးသည်။ စဖတ်ရသည်နှင့် တစ်လမှ မလွတ်အောင် လပေးမှာကြည့်တော့သည်။

ဟိုခေတ်ဟိုအခါက ကျွန်ုပ်တို့ရွာသို့ စာပို့ကုလားများ တစ်ပတ်တစ်ကြိမ် စာဝေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် မဟာဆွေ ဇေန ဝတ္ထုများကို စာတိုက်မှ မှာဖတ်ခြင်းဖြစ်ဘိသို့။ ရိုးကုမ္ပဏီဝပ်ဆင်ဂဲမင့်ကနေဒီ တိုက်ဆိုင်ကြီးများမှ ဆေးတံ၊ ဆေးဘူးများမှအစ၊ တိုက်အင်္ကျီ၊ ကုတ်အင်္ကျီ၊ ဖိနပ်အလယ်လက်ပတ်နာရီအဆုံး၊ စာတိုက်မှ မှာခဲ့ကြသည်။

ကောဇာသစ်မဂ္ဂဇင်း သက်စောင့်မဂ္ဂဇင်း(ကြော်ငြာ) မဂ္ဂဇင်းများမှာ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်သို့မမှာမယူပါဘဲနှင့်လစဉ် ပို့ပေးကြသည်။

သူရိယ-မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာများမှာ ထွက်ပြီး နောက်တစ်နေ့ ညနေကျမှ ကျွန်ုပ်တို့လက်ထဲရောက်လာကြသည်။ ရန်ကုန်မှ ပုသိမ်အမြန်သင်္ဘောနှင့် သတင်းစာထွက်သည့် ညနေတင်ပေးလိုက်ရာ မြောင်းမြသို့ နောက်တစ်နေ့ နံနက်ပိုင်းရောက်သည်။ မြောင်းမြ၊ လပွတ္တာသို့ဖြစ်စေ မြောင်းမြကံဘက်သို့ဖြစ်စေ ဧရာဝတီသင်္ဘောနှင့် ပို့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ရွာသို့ ညနေ ၄ နာရီလောက် ရောက်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ရွာသည် ကျွန်ုပ်တို့မိဘများမမွေးဖွားမီကပင် ဘုန်းကြီးကျောင်းရှိနေသည်။ ဘိုးဘွားများပြောပြချက်အရ မြောင်းမြနှင့် လပွတ္တာအကြားတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်း ၄ ကျောင်း ရှိသည်။ (၁) စကားမြားရွာ (၂) ကဝက်မြေနီကုန်း၊ (၃) ပကိတ်ကြီးရွာ၊ (၄) ကျောက်ဖြူရွာဟူ၏။ ယင်းဘုန်းကြီးကျောင်း ၄ ကျောင်းတွင် ကဝက်မြေနီကုန်းရွာကျောင်းနှင့် ပကိတ်ကြီးရွာကျောင်းကို တစ်နှစ်စီ (တစ်ဝါစီ) အလှည့်နှင့် ကျောင်းထိုင်ရသည့် ဆရာတော်ဘွဲ့အမည်ကား ဦးဩဘာသဟူ၏။ ဆရာတော်ပျံလွန်

သောအခါ ကဝက်မြေနီနှစ်ရွာအကြား (ဂူတည်၍) ပူဇော်ထားကြ၏။

ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသားအရွယ်၌ပင် ရွေးမြစ်ရှိ ရွာတိုင်း ဘုန်းကြီးကျောင်း မရှိသေး။ တချို့ကျောင်းဆိုက ငယ်ဖြူ စာတတ်ဘုန်းကြီးမဟုတ် ကရန်ဩ တစ်ပုဒ်အလွတ်ကျက်ပြီး တစ်နေ့လုံးခေါင်းမြီးခြုံ အိပ်နေကြသော တောထွက် ကြီးများ ဖြစ်သတည်း။

ကျွန်ုပ်တို့ ၁၃ နှစ်အရွယ်တွင် လောကဓာတ်သိပ္ပံကျောင်းဟူ၍ ဒုစရိုက် ကောင်စီဟု ကျော်ကြားသော ဒီစတြိတ်ကောင်စီမှ ကျောင်းဖွင့်ပေးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့မှတ်မှတ်ရရပြောရလျှင် ယင်းဒီစတြိတ်ကောင်စီကျောင်းကိုပင်လျှင် ရွေးမြစ်တစ်ကြော၌ (၅) ကျောင်းသာ ဖွင့်ပေးခဲ့သည်။

အဘယ်သို့ဆိုစေ ကျွန်ုပ်တို့ရွာသားအားလုံး စာရေးစာဖတ်တတ်သည်။ လောကီဆိုင်ရာ တွက်ပုံစာအုပ်ပါ လယ်တွက်၊ သစ်တန်တွက် သုံးချက် ဘုံသုံးကိန်းစသည်များတွက်တတ်ချက်တတ်ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဟူ မှ ရွာဦးကျောင်းဘုန်းတော်ကြီးသည် ခေတ်ရှေ့သို့တစ်တောင့်ထွာ လောက် ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ မြေပုံသင်ပေးသည်။ အတွက်အချက် သင်ပေး သည်။ သံကြိုးစာဖတ်နိုင်အောင် ကုလားဖြူစာကို သင်ပေးသည်။ ဒါကြောင့် ဦးပဋ္ဌင်း၊ ကိုရင်ကျောင်းသား ၂၀၀ ကျော်၊ ၃၀၀ ခန့်နှင့် စည်းကားနေသတည်း။

ဤရွာ၌ ဘုရားဒကာ ကျောင်းဒကာသားဖြစ်လာရသော ကျွန်ုပ်တို့ အဖို့ စာပေဗဟုသုတရဖို့ ကံကောင်းရခြင်းမှာ အဆန်းတကြယ် မဟုတ်တော့ပေ။

၁၉၃၇-၃၈ ခုနှစ်လောက်တွင် အတန်ပင်လူရည်လည် နိုင်ငံရေးသမား ပေါက်စဖြစ်နေပေပြီ။ အိမ်မှာ မကပ်တော့၊ ဝါးခယ်မ၊ မြောင်းမြနှင့် ရန်ကုန် မြို့များသို့ ရေစုန်ရေဆန်ကူးလူးသွားလာနေပေပြီ။ ထိုအချိန်တွင် ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများလည်း အတော်ကလေးအပြိုင်အဆိုင်ထွက်နေပေပြီ။ ကျွန်ုပ်တို့ သည် စာကြမ်းပိုးဟု အခေါ်ခံရသောအဆင့်သို့ပင်ရောက်နေပြီဖြစ်၍ အိပ် သည့်အခါမှလွဲလျှင် စာအုပ်ကို လက်ကမချတော့ပေ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် နဂါးနီအသင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်နေ၍ နိုင်ငံရေး စာပေကို ဖတ်တတ်လာလေပြီ။ သို့ပေမင့် နိုင်ငံရေးစာပေများကို ဝတ္ထု လောက်မနှစ်သက်သေးပေ။ နိုင်ငံရေးစာပေသည် မိမိက နိုင်ငံရေးသက် သက် နုနယ်သေးခြင်း၊ စာဖတ်ဝါနည်းနေသေးခြင်း၊ ဝတ္ထုကဲ့သို့ အဖတ်

မလွယ်ခြင်းတို့ကြောင့် မဖတ်ရ မနေနိုင်သော အဆင့်သို့မရောက်သေးဘဲ ဝတ္ထု၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းလောက်ကိုသာ စွဲမက်စွာဖတ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုထိုသတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားကြသော စာရေးဆရာကြီးငယ်များအနက် ကျွန်ုပ်တို့အမြင်ကို ကျယ်စေရန် ဖွင့်ပေးကြသော စာရေးဆရာလေးငါးဦးခြောက်ဦးရှိခဲ့ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အမြင်ကို ကျယ်စေရန်နှင့် ဘဝတော်လှန်ရေးကိုပါ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တွန်းလှန်ပို့သော ဆရာမှာပီမိုးနင်းဖြစ်သည်။

ဆရာပီမိုးနင်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ လူချင်းမသိရပေ။ သို့ရာတွင် ဆရာပီမိုးနင်း စာဟူက ကျွန်ုပ်တို့အလွတ်ကျက်သည်။ စာပါအတိုင်း မဖြစ်မနေ လုပ်မည်ဟူ၍လည်း သန့်ဋ္ဌာန်ချထားသည်။

ဒုတိယဆရာမှာ မြို့မမောင်ဖြစ်၏။ ဆရာမြို့မမောင်ကိုလည်း ယနေ့အထိ လူချင်းမသိပေ။ ဆရာမြို့မမောင်၏ စာများကိုလည်း အချို့အလွတ်ကျက်ပြီး အချို့ကို မြဲသွားအောင်မှတ်ထားသည်။

တတိယဆရာကား ဒဂုန်နတ်ရှင်ဖြစ်၏။ ဆရာဒဂုန်နတ်ရှင်ကိုလည်း ယနေ့အထိ လူချင်းမသိ။ ဆရာ၏စာများကိုလည်း အလွတ်ကျက်သည်လည်းရှိသည်။ မြဲသွားအောင် မှတ်ထားသည်လည်းရှိသည်။

မြန်မာစကားပြေနှင့် စပ်၍ ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်သည် မြန်မာစာ၌ သဒ္ဒါအရေးကြီးပုံ၊ ကံ၊ ကတ္တား၊ ဝါစကအထားအသိုမှန်ကန်ဖို့ မြန်မာစကားပြေသည် ခန့်ညားတည်ကြည်သော ယောက်ျားကဲ့သို့(ဝါ) မိန်းမပျိုအလား ကနွဲ့ကလျ မဖြစ်စေရဖို့ရေးသားရန် ညွှန်ပြချက်များကို ကျွန်ုပ်တို့အထူးသတိပြုခဲ့ကြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ စာပေကို လိုက်စားရာ၌ ဂီတစာပေများကို မလိုက်စားမိခဲ့၍ တစ်ဖူနာသွားရပေသည်။ တစ်ဖူနာသွားရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့ဖခင်သည် နှစ်စဉ် ဂီတကို အလျင်းမနှစ်သက်ပေ။ နှစ်စဉ် ဘုရားပွဲတော် နှစ်ကြိမ်ပြုလုပ်၏။ တစ်ကြိမ်မှာ ရွာဦးထိပ်မြေစိုက်စေတီကို ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ ထောင်ပြည့်ဆွမ်းတော်ကြီးကပ်ခြင်း၊ နောက်တစ်ကြိမ်မှာ ကုလားဗိုလ်မြေစိုက်စေတီကို တပေါင်းလပြည့်နေ့ ဆွမ်းတော်ကြီးလောင်းပွဲကျင်းပခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဘုရား ၂ ဆူစလုံး ကျွန်ုပ်တို့ဖခင်တစ်ဦးတည်းတည်ထားသည်။

ဘုရားပွဲများနှစ်စဉ်ကျင်းပသည်။ သို့ရာတွင် ဇာတ်ပွဲ၊ အငြိမ့်ပွဲ မကမပြရပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ဆယ်နှစ်သားအရွယ်တွင် ရွာသားများက ရွာဦးဘုန်းတော်ကြီးကိုပွဲသွင်းပေးရန်အပူကပ်လျှောက်ထားကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသည် ကျောင်းဒကာ၊ ဘုရားဒကာကြီးကို တောင်းတောင်းပန်ပန်မေတ္တာရပ်မှ သံဃာအား ဘုရားမဆန်သာအဖြစ်နှင့် ပွဲသွင်းခွင့်ရပေ၏။

ဤရွှေ့ ဤမျှ နစ္စ၊ ဂီတကို မနှစ်သက်သော ဖခင်၏ တစ်ဦးတည်းသော သား ကျွန်ုပ်သည် လေမချွန်တတ်၊ အသံမြည်အောင် လက်ခုပ်မတီးတတ်သည်မှာ ဘာမျှမဆန်းတော့။

စာနု၊ စာယဉ်ဟူသမျှတို့သည် ကဗျာစာပေထဲ၌ ရှိနေကြသည်ဖြစ်ကြောင်း စာပေကိုလိုက်စားတော့မှသိရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ဂီတစာပေကို လိုက်စားမှုနောက်ကျ၍ ကျွန်ုပ်တို့အပြောနှင့်ရေးသားမှုတို့သည်သိမ်မွေ့ခြင်း၊ ပျော့ပျောင်းခြင်းမရှိပေ။ ဤသို့မရှိအောင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ဘဝ ကျင်လည်ကျက်စားခဲ့သော နိုင်ငံရေးသမားနိုင်ငံရေးဘဝ(ဝါ) သခင်နိုင်ငံရေးလောကကလည်း သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်းကင်းပေသည်။

ရတုတွင် နတ်ရှင်နောင်ဟု အဆိုရှိသော အနီနတ်ရှင်နောင်ကို ကျွန်ုပ်တို့အမြင်၌ နိုင်ငံကိုသစ္စာဖောက်နံပါတ် ၁ ဟု မြင်ထားသည်။ ဇာတ်သမား၊ အငြိမ့်သမားစသည့် အတန်းအစားများကိုလည်း ဟိုအချိန်အခါက ဖက်ခွက်စားအကျင့်ပျက်များဟု မှတ်ထင်ခံနေရသည့်အနေအထားမျိုး ဖြစ်နေသည်။

သူ့ကျွန်ဘဝတွင် ရပ်တည်နေကြရသော ဇာတ်သမားများနှင့်လည်း သုံးလေးနှစ်လောက် ဇာတ်ရာသီအချိန်၌ တွေ့ကြုံရ ဆက်ဆံခဲ့ရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ရွာ၌ ဇာတ်ရုံရှိရာ မကင်းရာမကင်းကြောင်းသူများက ရွာစည်ကားရန် ပွဲကန်ထရိုက်သွင်းပါဟု ပြောကြရာမှ နာမည်ကျော်ဇာတ်ကြီးများ ဇာတ်လတ်များကို ကန်ထရိုက်ဆွဲခဲ့ရသည်။ ထိုသို့နှင့် ဇာတ်သူ ဇာတ်သားများ၏ ဘဝဆိုတာ သည်လိုကိုးဟု သိလာရသည်။ တိုင်းပြည်က နှိမ့်ချခေါ်ဝေါ်ကြသည်မှာ ဟုတ်ပေသားပဲဟူ၍လည်း ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ရပေသည်။

သူ့ကျွန်ဘဝတွင် ဤကဲ့သို့ အောက်ကျနောက်ကျ ဘဝနှင့် နေကြရသော ဇာတ်သူဇာတ်သား(ဝါ) အနုပညာသမားများသည် လွတ်လပ်ရေးရတော့

မှ မြင့်တက်လာမှာကလားဟူ၍လည်း ထိုစဉ်ကပင် တွေးတောမိပေသည်။

ဂီတစာပေနှင့် မည်မျှဝေးကွာသနည်းဟူမူ ကျွန်ုပ်တို့အိမ်ရှိ ဓာတ်စက်၊ ဓာတ်ပြားများသည် တစ်နေ့မှမဖွင့်သည်မရှိ။ သို့ပေမင့် မည်သည့်သီချင်း တစ်ပုဒ်ကိုမှ အစအဆုံးရသည်မရှိခဲ့ပေ။

ကျွန်ုပ်တို့ဖခင်သည် ကျွန်ုပ်တို့ ၁၄ နှစ်သားအရွယ်၌ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ရာ ဖခင်ကွယ်လွန်မှ ဓာတ်စက်ဝယ်ရသည်။

သခင်နိုင်ငံရေးသမားဖြစ်၍ တကောင်းအဘိရာဇာအစချီသော ဟိုခေတ်က နိုင်ငံတော်သီချင်းမှာ မရလျှင်မဖြစ်၍ အမိအရ ကျက်ထားရသည်။ ဆရာအကျက်ခိုင်း၍ လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီး၏ မဲဇာတောင်ခြေရတုသုံးပုဒ် အရကျက်ထားရပြီ။ ဆရာရင်း ဘုန်းတော်က စလေဦးပုည၏ နှစ်ပြည်ထောင်တည်ကြတေးထပ် အကျက်ခိုင်း၍ အလွတ်ရသည်မှတစ်ပါး အခြား မည်သည့် သီချင်းကိုမှ အစအဆုံးအလွတ်မရပေ။

ယခုဆိုလျှင် မဟာဂီတ၊ ကျမ်းစာအုပ်ကြီး ၅ အုပ်လောက် အိပ်ရာဘေးနား၌ရှိနေတတ်ပြီး အားအားရှိက လှန်လှောဖတ်ရမှတ်ရသည်။ တချို့စာသားများ နားမလည်သဖြင့် လက်လှမ်းမီရာဟူသမျှကိုလည်း မေးရမြန်းရသည်။ စကားပုံခပ်ရိုင်းရိုင်းနှင့်ပြောရက ကြီးခါမှ လက်ပေးသင်နေရသည့်အဖြစ်ပေပေါ့။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ငယ်စဉ်ကပင် စာဖတ်ခဲ့သည်မှာ မှန်ပေမင့် စွဲလမ်းလမ်းကြီး မဟုတ်သေးပေ။ ကျွန်ုပ်တို့ဘဝတွင် စာအများဆုံးဖတ်ခဲ့သော ဂျပန်ခေတ်တစ်ခေတ်လုံး၌ပင် စာမဖတ်ရမနေနိုင်အောင် မစွဲလမ်းသေးပေ။ စာကိုမဖတ်ဘဲ မနေနိုင်သောအဆင့်မှာ စာရေးချင်စိတ်ပေါ်လာမှ စာဖတ်ချင်စိတ် ပြင်းပြလာပေသည်။

ဂျပန်ခေတ်တွင် မြောင်းမြအာရှလူငယ်အသင်းမှ ထုတ်ဝေသော (လက်ရေးလက်နှိပ်စက်စသည်တို့နှင့်ရိုက်နှိပ်သော)မဂ္ဂဇင်းများတွင် လက်ရည်ဆွေးသောအနေအထားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဝတ္ထုဆောင်းပါးများစရေးသည်။ စစ်ပြီးချိန်တွင် မြန်မာ့အလင်း၊ ဟံသာဝတီသတင်းစာများသို့ ဆောင်းပါးပို့သည်။ ပါသည့်အခါပါ၍ မပါသည့်အခါက များသည်။

လွတ်လပ်ရေးရသည့်နှစ်တွင် ဌာနချုပ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများက ပြန်

ကြားရေးအရာရှိ (မြောင်းမြခရိုင်) ခန့်ထားရာ ကျွန်ုပ်တို့သည် သတင်းစာ ဆရာများနှင့်စတင်သိရှိခွင့်ရသည်။ မဏ္ဍိုင်သတင်းစာထွက်သောအခါ မြောင်းမြခရိုင်သတင်းထောက်အဖြစ် တာဝန်ယူပြီး သတင်းများဆောင်း ပါးများရေးသားခဲ့သည်။

ထိုကာလ ထိုအချိန်တွင် စစ်အတွင်းမထွက်ခဲ့ရသော စာအုပ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ ထမင်းကြမ်းခဲအနှိုက် ငါးခြောက်ဖုတ်ပါအသင့်တွေ့သူပမာ စာအုပ်မျိုးစုံဖတ်ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မိုးလင်းပေါက်အထိ ဖတ်သည်။

စာမျိုးစုံဖတ်လာရသောအခါ အသိမျိုးစုံသိလာရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ စာဖတ်ကြောင်း ဌာနချုပ်လူကြီးအချို့ကလည်း သိကြသည်။ ဘယ်စာအုပ် ဖတ်ကုဟူ၍လည်း ညွှန်ကြားသည်။ တစ်ခါသော် မြောင်းမြ၊ ပုသိမ်သို့ အသွား သတင်းစာဆရာဦးပုလေးနှင့်တွေ့ပြီး လူဆိုတာ အဝင်ရှိကအထွက် ရှိရသည်။ ဥပမာ- ထမင်းစားလျှင် ဝမ်းသွားရသည်။ စာများများဖတ် ပြီး စာဗဟုသုတများကို ပြန်ထုတ်ဖို့ကြိုးစားပါဟု သတိပေးလေသည်။

ဦးပုလေး၏ ဆိုလိုချက်မှာ စာရေးဖို့ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အရာရှိ အဖြစ်နှင့်လစဉ်အစီရင်ခံစာရေးရသည်။ နိုင်ငံရေးဌာနချုပ်များသို့လည်း လ ချုပ်အစီရင်ခံစာ၊ အရေးပေါ်အစီရင်ခံစာများရေးရသည်။ ရေးဆိုလျှင်လျှောက် လွှာစာမျက်နှာ ဆယ့်လေးငါးရွက်ရေးရသည်လည်းရှိသည်။ သုံးလေးရွက် နှင့် ပြီးသည်လည်းရှိ၏။ ဤသို့ရေးနေသည်ကိုပင် မိမိကိုယ်မိမိ စာရေး နေသူ (ဝါ) စာရေးဆရာဟု ထင်မိသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ အသိုင်းအဝိုင်းက ကျွန်ုပ်ကို သတင်းထောက်ကြီးဟု ခေါ်ကြ သည်။ ဤသို့အခေါ်ခံရတိုင်း ဘဝင်မြင့်သွားသည်။ ငါစာရေးဆရာ ဖြစ် နေမှကိုး အထင်ရောက်ပြီး အောက်ခြေလွတ်လွတ်သွားသည်။

အမှန်အားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် စာပေနယ်ထဲသို့ရောက်ရန် မြေစမ်း ခရမ်းပျိုးရုံမျှသာ ရှိသေးသည်။ ယခု ဤစာရေးနေသည့်အချိန်တွင်ပင် ငါစာ ရေးဆရာ ဖြစ်နေပြီလားဟု မိမိကိုယ်မိမိ မေးမိသေးသည်။

ဤသို့မေးမိခြင်းမှာ ဆရာသမားဖြစ်ကြသော ဦးညိုမြ၊ ဆရာဝေဒတို့ သည် စာတစ်ပုဒ်ဆိုဆိုသလောက် စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သွားသည်။ ရှင်းရှင်းဆိုရက အရည်ပြည့်သော စာဖြစ်သွားကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အရည်ပြည့်သော

စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်အောင် ရေးနိုင်ပါပြီလော။

ဆရာဇေယျ၏ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်၌ စာရေးဆရာလုပ်ချင်သော လူတစ်ယောက်က စာရေးဆရာဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဟုမေးရာ ဆရာဇေယျက စာများများဖတ်ပါဟု ပြောလိုက်ကြောင်း ဖတ်ရဖူးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်အောင် မရေးတတ်သေး။ စာဖတ်လိုနေသေး၍သာ ဟုယူဆပြီး စာဟူက တရကြမ်းဖတ်၏။ ဖုတ်ပူမီးတိုက်ဖတ်၏။ စာရေးဆရာဖြစ်ကရောလား။

စာဖတ်သူတိုင်း စာရေးဆရာမ ဖြစ်ဟူ၍ စာဖတ်ရင်းသဘောပေါက်လာသည်။ မိမိသည် ဝတ္ထုရေးဆရာဖြစ်လိုက ဝတ္ထုများများဖတ်ပါ။ ဆောင်းပါးများရေးလိုက ဆောင်းပါးများများဖတ်ပါဟု ဆိုသောစကားသည် မှန်သောစကားပင်ဖြစ်ငြားလည်း မိမိကိုယ်တိုင်က စာရေးချင်စိတ်အစဉ်နှလုံးသွင်းနေသူဖြစ်ရမည်။

မိမိရေးလိုသော ဥပမာ ဆောင်းပါးဆိုကြပါစို့။ အကြောင်းအရာကို ကိုယ်တိုင်ရွေးချယ်ရမည်။ ယင်းအကြောင်းအရာကို အသေးစိတ်အချက်အလက်ရှာဖွေစိစစ်ရမည်။ ယင်းအချက်အလက်ထဲမှ မည်သည့်အချက်အလက်သည် ဖတ်သူအဖို့ အကျိုးရှိမရှိ စဉ်းစား၍ အကျိုးရှိမည့်အချက်အလက်များကို တင်ပြရမည်။ တင်ပြသည့်ဆောင်းပါးသည် စာဖတ်သူများ ဖတ်ချင့်စဖွယ်ဖြစ်အောင်(ဝါ) အာလျှောအောင် အမြင်ရှင်းအောင်ရေးတတ်ရမည်(ဝါ) ရေးနိုင်ရမည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် အရည်ပြည့်သောဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပေပြီ။

စာပေသည် အနုပညာဖြစ်၏။ အနုပညာဟူက ရသ ၉ ပါးထဲ၌ အကျိုးဝင်ပြီဖြစ်ရာ စာတစ်ပုဒ်ရေးပြီးလို့မှ အဘယ်မည်သော ရသကိုမှ မခံစားရလေလျှင် အရည်ပြည့်သောစာမဟုတ်ဟု အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သည်။

စာရေးဆရာသည် ဖျာရက်သူနှင့်အလားတူ၏။ ဖျာရက်သူသည် ဖျာရက်ရန် ကုန်ကြမ်းအဖြစ် သင်ကိုခုတ်ရသည်။ နွှာရသည်။ နေလုန်းရသည်။ အရောင်ဆိုးရသည်။ ရက်ရသည်။ ရက်သောအခါ ဆိုးထားသော အရောင်များကို မိမိအတတ်ပညာဖြင့် ပန်းဖြစ်စေ၊ ဟင်္သာ၊ ဒေါင်းစသည့် လှပသော အရုပ်ပေါ်အောင်ရက်ရ၏။

စာရေးဆရာသည် ကုန်ကြမ်းအဖြစ် အကြောင်းအရာများရှာရသည်။ ရှာရသောကုန်ကြမ်းများထဲမှ အကျိုးပြုမည့် အချက်အလက်တို့ကိုရွေးနုတ်ရသည်။ ထုတ်နုတ်ပြီး အချက်အလက်တို့ကို မိမိတို့၏ အတတ်ပညာဖြင့် ခံစားမှုများ(ဝါ) ရသများဖြစ်ပေါ်လာအောင် ရေးသားရသည်။ ထိုသို့ ခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ရေးသားထားသော စာရေးဆရာသည် သဒ္ဒါကျမ်း၊ အလင်္ကာကျမ်းကို တတ်သူနားလည်သူဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။

သဒ္ဒါသည် သေသပ်ခိုင်ခံ့အောင် ရက်လုပ်ခြင်းဖြစ်၍ အလင်္ကာသည် လှပချောမောအောင် (ဝါ) ဆေးရောင်ခြယ်သခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဒါကြောင့် စာရေးဆရာဖြစ်ပြီလားဟု မိမိကိုယ်မိမိ မေးမိရခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာဇေယျ၏ ဆောင်းပါးများသည် ရာနှုန်းပြည့်သော စာများဖြစ်ကြောင်း အထူးဖော်ပြစရာမလိုပေ။ ဆရာဇေယျတင်ပြသော အကြောင်းအရာများသည် ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်သိရသည်။ ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များသည် ဖတ်သူတိုင်း အကျိုးရှိသည်။ စာတစ်ပုဒ်ဖတ်ပြီးက တစ်စုံတစ်ခု သောခံစားမှု(ဝါ)ရသတစ်ပါးဖြစ်စေ သုံးလေးငါးပါးဖြစ်စေ ခံစားကြရသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် စာပေနယ်ထဲ ရောက်လာသည့်အခါ သူ့လက်က စာဖြစ်သည်ဟု ကြားလာရသည်။ သူ့လက်က ဘယ်လိုစာတွေဖြစ်လာသလဲဟု တွေးကြည့်သည်။ ဘယ်သူတွေလက်က စာတွေဖြစ်လာသနည်းဟုလည်း ရှာဖွေကြည့်သည်။

စာဖြစ်လာရသည်ဆိုခြင်းမှာ စာနှင့်တူသော စာကိုဆိုလိုပေသည်။ စာနှင့်တူသော စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်အောင် မည်သူ့လက်က ဖြစ်လာသနည်း။

ကျွန်ုပ်တို့ရှာဖွေကြည့်ရာ ဒါဇင်ဝက်မျှလောက်သာ တွေ့မြင်ရသည်။

အိမ်ရှေ့၌ ကြောင်ကိုခွေးကိုက်နေသည်ကိုမြင်၍ စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်အောင် လုပ်တတ်ခြင်းသည် မန္တလေးရွှေမြို့တော် ဘာကြောင့်တည်သလဲဆိုသော စာတစ်အုပ်ထက်ခက်ကြောင်း စာပေလောကထဲမှ လူများသာ သိကြပေသည်။ မန္တလေးရွှေမြို့တော် ဘာကြောင့်တည်သလဲဆိုသည်မှာ စာအုပ်အဟောင်းများရှာဖွေဖတ်ပြီးကူးရေးလျှင် (ဝါ) စာအုပ်ကြီးထဲမှစာများကို နယ်အမြီး

ဆက် ပစောက်နည်းနည်းပိန်ပေးလိုက်လျှင် စာတစ်အုပ်ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။
ကြောင်ကို ဆွေးကိုက်ခြင်းမှာ လူတိုင်းလိုလို မြင်ဖူးကြပေရာ ယင်းအကြောင်းကို
စာတစ်ပုဒ်ဖြစ်လာအောင် ရေးဖို့ကား ဘယ်ကျမ်း ဘယ်ဘုတ်အုပ်ထဲမှာမှ
ရှာမတွေ့။ မိမိအရည်အချင်းအရ ရေးရမည်ဖြစ်၍ မန္တလေးရွှေမြို့တော်
ဘာကြောင့်တည်သလဲဆိုသော စာအုပ်ထက်ခက်ပေသည်။

ဤကဲ့သို့သော သူ့ကို သူ့လက်က စာဖြစ်သည်ဟု ခေါ်ဆိုကြ၏။ ဤလို
သူ့လက်က စာဖြစ်လာရသည်မှာ စာဖတ်စုံသော၊ စာဖတ်နာသော၊ စာအတွေ့
အကြုံရင့်ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ ဖြစ်ကြပေသည်။

စာဖတ်စုံသောသူမှာ လောကီကြောင်းဖြစ်စေ လောကုတ္တရာကြောင်း
ဖြစ်စေ စာဟူက လိုလိုချင်ချင်ဖတ်သူကို စာဖတ်စုံသောသူဟု ခေါ်နိုင်သည်။
ဤနေရာတွင် လိုလိုချင်ချင်ဟု ဝိသေသနပြုထားသည်မှာ အချို့လူတို့သည်
အများမြင်ကောင်းအောင်ဝတ်ကျေတမ်းကျေ ဟန်ပြစာဖတ်ကြသည်။ ဤလို
လူမျိုးသည် ဤစာအုပ်ထဲမှာ ဘာတွေရေးထားသလဲဟု မေးက ဘယ်ဟာ
ကိုမှ ရေရေရာရာဖြေတတ်မည်မဟုတ်။ စုံလိုပါပဲကွာ ဟူ၍ ဖြန်းချင်ဖြန်းမည်
သို့မဟုတ် ဘာတွေ ရေးထားမှန်းမသိပါဘူးဟု ဖြီးကောင်းဖြီးမည်။

စာဖတ်နာသောသူ ဆိုသည်မှာ စာကို ပထမ၊ အကြောင်းအရာ သိရန်
ဖတ်သည်။ ဒုတိယမှာ အချက်အလက်သိရန် ဖတ်သည်။ တတိယမှာ ဖွဲ့စည်း
မှု၊ တည်ဆောက်မှု၊ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းဘယ်သို့ဟုဖတ်သည်။ တတိယ
အဆင့်ဖတ်ခြင်းကို စာအတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သူဟုခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။

စာအတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သူကား စာဖတ်စုံသော၊ စာဖတ်နာသော
သူများလောက်အရေအတွက် မများပေ။ စာရေးဆရာလောကထဲ၌ပင်
ခပ်ရှားရှားဖြစ်သည်။ ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ယောက်ပြပါဆိုလျှင်
ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းဟူ၍။

လူတစ်ယောက်နှင့် လူတစ်ယောက် လက်မွေမတူကြသကဲ့သို့ လူတစ်ဦး
နှင့်တစ်ဦး ဘုန်းကံပါရမီချင်း မတူကြပေ။

အချို့သောသူသည် အလွန်ကျော်၏။ သို့ရာတွင် အညော်နည်း၏။
အချို့သူမှာ အညော်များပါ၏။ အကျော်နည်းနေပေသည်။ အထူးသဖြင့်
စာရေးဆရာလောကတွင် တစ်အုပ်ရေးတစ်အုပ်စွဲ၏။ ဆယ်အုပ်ရေးဆယ်

အုပ်စွဲသည်။ စွဲပါသည်ဆိုသော ဤစာအုပ်သည် စာအဖြစ်သို့(ဝါ)အရည် ပြည့်သော အဆင့်သို့ (ဝါ)အာလျှောအောင် အမြင်ရှင်းသောစာ ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်ပေလိမ့်မည်။ ဤစာရေးဆရာသည် အညော်နည်းငြားလည်း အကျော် များပေသည်။ စာရေးဆရာသည် သူ့ဘုန်းကံ၊ သူ့ပါရမီပေပဲဟု ဆိုရန်မှ တစ်ပါး အခြားပြောစရာမရှိပေ။ တစ်နည်းဆိုရပါမူ ထိုစာရေးဆရာသည် စန်းထခြင်းဟု ဆိုနိုင်ရာ၏။

တော်သူကို ရှော်သူက မဝေဖန်သင့်၊ မချီးမွမ်းသင့်ပေ။
တော်သူကို တော်သူတစ်ယောက် ချီးမွမ်းဖို့ခက်ခဲသလောက်
ရှော်သူကို ရှော်သူတစ်သန်းချီးမွမ်းရန် မခက်ခဲပေ။
ရှော်သူကို ရှော်သူများချီးမွမ်းကြလျှင် ဤကမ္ဘာလောကကြီးတွင်
အနုပညာဆိုတာဘာလဲဟု မေးစရာဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

စာရေးဆရာလောကထဲတွင် မဟုတ်ဘူးနှင့် မှုတ်ဖူးမဟုတ်လားကို မှုတ်လား(မို့လား) ဟု မကွဲပြားသော သူများရှိနေကြသည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ် တို့ ဘာကိုပြောလိုပါသေးသနည်း။ မြန်မာစာ မြန်မာသဒ္ဒါ အလင်္ကာဟု အာဘော် အာရင်းကောင်းကောင်းနှင့် ကြွေးကြော်နေသံများသည် ထိုမှုတ် လားဆရာ တွေအဖို့ ရှက်ဖွယ်ရှက်ဖွယ်ဟု ဆိုရာမရောက်ပါသလော။

စကားသံမမှန် သဒ္ဒါမမှန်သော ပေးစား၊ ပေးအိပ်ဆိုသော စာလုံးများ သည် စာရေးဆရာအမည်ခံထားသော စာရေးဆရာရေး စာအုပ်ထဲ၌ ဖတ် ကြရသည်ဆိုလျှင်ကော ကျွန်ုပ်တို့ဘယ်သို့ဆိုကြမည်နည်း။

ပေးစား၊ ပေးအိပ် ဆိုသောစကားသည် ကျွန်ုပ်တို့နား၌ အလွန်ပင် ကလော နေပေသည်။

တစ်ခါက လုံမငယ်တစ်ဦးသည် “ဦးကြီးပေးအိပ်တော့လေ” ဟု ကျွန်ုပ် ကိုပြော၏။ မြန်မာလိုဆိုလျှင် “ဦးကြီးရေ အိပ်ရာပြင်ပြီးပါပြီ၊ အိပ်လိုက အိပ်နိုင်ပါပြီရှင့်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ရှိပေသည်။

သူ့မိဘများရှေ့မှောက်တွင် သည် “ပေးအိပ်တော့လေ” ဆိုသောစကား ရပ်သည် မလိုအပ်သော အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။ ကျွန်မကို အခစားနား ပေး၍ အိပ်ပါတော့ဟုဆိုရာ မရောက်သလောဟု ကျွန်ုပ်မေးသောအခါ လုံမငယ်မှာ ရှက်ကိုးရှက်ကန်းနှင့် မျက်နှာပျက်နေပေသည်။

ဤသို့သော ပေးအိပ်တော့၊ ပေးစားတော့ ဆိုသော စကားလုံးများကို အချို့စာရေးဆရာတို့က ရေးကြသည်မှာ ရှက်ဖွယ်လိလိကြီးပါတကား။

တချို့လူများသည် ကစားကြရအောင်ဟုပြောရမည့်စကားကို စကားကြရအောင်ဟု ပြောနေကြသည်။ ကစားကို စကားဟု မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်းမျိုးသည် မိဘဖြစ်သူ၌ အဓိကတာဝန်ရှိသည်။

မိမိပြောနေကြသောစကားလုံးများသည် မိမိအဖို့ မှန်ပြီ၊ ဟုတ်ပြီ အထင်နှင့် စကားလုံးမှ စာအဖြစ်သို့ရောက်ရှိသွားသောအခါ ပေးစား၊ ပေးအိပ်နှင့် စကားကြရအောင် စသော အမှားအယွင်းမဟုတ်မမှန်စာများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့သတိပြုကြရန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

ထိုကဲ့သို့ စာရေးဆရာများသည် သူတို့ရေးသောစာအုပ်များကို လူကြိုက်များကောင်းများမည်။ နာမည်ကျော်ကောင်းကျော်မည်။ ကျော်လည်းကျော်နေကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ဘာပြောချင်ကြပါသနည်း။

မြန်မာစာသည် မိမိရေးချင်သလို ရေးလို့မရပေ။ ဆင်သွားတိုင်း လမ်းမဖြစ်ဘဲ ဗွက်ပေါက်ပြီး အိုင်ထွန်းမှာကိုလည်း သတိပြုကြရန် လိုပေသည်။ စာကို စကားပြောအတိုင်းရေးကြသည်မှာ စေတနာရှိကြပြီး တီထွင်ကြသည်မှန်ငြားလည်း ယနေ့ ဗွက်ပေါက်စဖြစ်နေသည်ကို သတိပြုကြလော့။

စာရေးတာ သဒ္ဒါမလိုပါဘူးဟူသော အသံများသည် အနုပညာမြတ်နိုးသူတိုင်း နားကလောကြပေသည်။ ကဗျာဆိုတာ လွတ်လပ်ဖို့လိုသည်ဆိုပြီး ကာရန်မဲ့စပ်လာကြသည်။ သူတို့စာ သူတို့ကဗျာများသည် ၇ ရက် ပင်ခံပါမည်လော။

အနုပညာဟူက စည်းကမ်းရှိကြရစေမြဲဖြစ်၏။ စည်းကမ်းမရှိသော အနုပညာဟူ၍ ဤကမ္ဘာတွင် ဘယ်နေရာမှမရှိပေ။

တို့ဗမာအစည်းအရုံးခေတ် သခင်များက ကျွန်ဟူ၍ မသုံးနှုန်းမရေးချင်သောကြောင့် ကျွန်တော်အစား ကျနော်ဟု အဆန်းထွင်ခဲ့ကြ၏။ ကျနော်သည်မြန်မာစာအဘိဓာန်ကြီးထဲ ဖြူရှာသော်လည်း တွေ့ရမည်မဟုတ်၊ ပုံပျက်ပန်းပျက်အဓိပ္ပာယ်မဲ့ ကျနော်ဖြစ်၏။ ဤကျနော်ကို ယနေ့အဟုတ်ကြီးအောက်မေ့၍ ရေးသူများသည် ကိုယ့်လိပ်ပြာကိုယ်မရှက်ဘဲ ရေးနေကြသည်။

မြန်မာစကားလုံးတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ မြန်မာများသည် နှိမ့်ချသော၊

ရိုကျိုးသော၊ မာန်ကင်းသောလူမျိုးဖြစ်ကြောင်း စကားမှလည်းကောင်း၊ အဝတ်အစားဆင်ယင်မှုမှလည်းကောင်း အနေအထိုင်အမူအရာတို့မှလည်းကောင်း ဖော်ပြထားပေသည်။ ကျွန်တော်ဟု ပြောသဖြင့် တကယ်ကျန်ဖြစ် သွားသလား။ ကျွန်စော်နံ့သွားသလား၊ သူ့ခေတ် သူ့အခါက ရေးသည်၊ ပြောသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့မဝေဖန်လိုပေ။ မြန်မာများသည် နိဝါတ၊ နိမာန၊ ဂါရဝရှိကြသည့်လူမျိုးအဖြစ် ဂုဏ်ရှိရှိနေထိုင်ခဲ့ကြောင်း ယနေ့ ကျွန်ုပ်တို့ လက်တွေ့ပြရမည် မဟုတ်လော။

ဗုဒ္ဓဘာသာနိဒါန်း

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအရပ်ရပ်တို့သည် ဗုဒ္ဓစာပေမှတစ်ဆင့် ရယူထားသဖြင့် နိဝါတ နိမာန တရားရှေ့ထား၍ ပြောကြဆိုကြဆက်ဆံကြသည်မှာ လွန်စွာ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော ယဉ်ကျေးမှုများပင်ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းသို့ ရောက်လျှင် ဝါကြီးသည့် ဆရာတော်ကြီးကို ဝါငယ်သည့်ဘုန်းတော်ကြီးက ဘယ်မျှ လောက်ရှိသေသနည်းဆိုသည်ကို မြင်ကြရပေလိမ့်မည်။ ဝါကြီးသည့် ကိုယ် တော်ကြီးရှေ့မှောက်ရောက်သော ဝါငယ်ကိုယ်တော်သည် မလှုပ်မယှက် တည်ငြိမ်စွာထိုင်နေသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အကြိမ်များစွာ တွေ့မြင်ရသဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမဩဝါဒ ယဉ်ကျေးမှုများသည် လွန်စွာပင် နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပါ ကလားဟူ၍ ပီတိဖြစ်ရပေါင်းများပေပြီ။

လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် တရားဟောရန် ညောင်ကန်သို့ ရောက် သွားစဉ် ဆရာတော်ဦးဗုဓ်၏ သီတင်းသုံးသည့်ကျောင်းသို့သွားပြီး လက်ယာ ရစ် ၃ ပတ်လှည့်သည်။ ဆရာတော် ဦးဗုဓ်ဘယ်နေရာထိုင်ပါသလဲဟု ဆရာ တော်ဦးဗုဓ်၏ သားမြေးတပည့်များကို မေးပြီး ဆရာတော်ဦးဗုဓ် ထိုင်သည့် နေရာကို ရိုသေစွာကန်တော့သည်။ “ဆရာတော်ဦးဗုဓ်၏ ကျေးဇူးတော် ကြောင့် ယခုလိုတတ်သိလိမ္မာရပေသည်” ဟု မြွက်ကြားပေသည်။

ဤသည်ပင် ဂါရဝတရား၊ နိဝါတတရား(ဝါ) ရိုသေထိုက်သူကို ရိုသေ ခြင်း မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချခြင်း မင်္ဂလာတရားများ မဟုတ်ပါလား ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် စာစကား၊ ပေစကားပြောကြားကြမည်ဆိုလျှင် ဇာတ်ကြီး

ဆယ်ဘွဲ့၊ ငါးရာငါးဆယ်၊ မဟာဝင်၊ ရာဇဝင်စသည့်ကျမ်းစာများကို ရှေ့တန်းမှပြောကြားကြရသည်။ ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့နှင့် ဆရာတော်ဦးဩဘာသ၏စာ မဟာဝင်နှင့် ကျီးသဲလေးထပ်၏စာများကို ကျွန်ုပ်တို့ စိုးစဉ်းမျှဆားမြည်းသဘောတင်ပြပြီးပေပြီ။

ငါးရာငါးဆယ် နိပါတ်တော်၊ ဇာတ်ဝတ္ထုများကို ပါဠိဘာသာမှ မြန်မာပြန်ဆိုသော ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးရောင်၏စာများကို ကြည့်ပါဦး။ မူလဘာသာမှ လိုရင်းကိုချုပ်၍ အဓိပ္ပာယ်မပျက်အောင် မြန်မာမူပြုသွား ပေရာယနေ့အထိ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်း မပြုကြဘဲ ရိုသေမြတ်နိုးစွာဖြင့် အိမ်ဦးခန်းသို့ တင်ထားကြပေသည်။

ဆရာတော် ဦးရောင်သည် အာကြမ်းလျှာကြမ်း ရှင်းရှင်းဘွင်းဘွင်းပြောတတ်သည်။ ဝါသနာနှုတ်ဝသီခက်မာသည်။ မနှစ်သက်က တေတေးဟုဆိုတတ်သည်။ ဒါကြောင့် ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးတေတေးဟု ကျော်ကြားသည်။ ဆရာတော် ဦးတေတေးအကြောင်း ဘိုးတော် ဦးဝိုင်းကြားလျှင် နန်းတော်သို့ပင့်၍ မင်းဆရာအဖြစ်ကိုးကွယ်တော်မူ၏။ ဆရာတော်၏ အဘောဂအတိုင်း ပါဠိဘာသာမှ မြန်မာပြန်သောအခါ ရှင်းသည်၊ ပြတ်သည်၊ လိုရင်းကို ဒက်ခနဲသိအောင် ပြန်ဆိုထားပေသည်။

မြန်မာရာဇဝင်နှင့် စပ်လာလျှင် ကျွန်ုပ်တို့အမြင်၌ မှန်နန်းရာဇဝင်ဦးကုလားရာဇဝင် ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ အရေးအသားတင်အပြတွင် မှန်နန်းထက် ဦးကုလားကို ပိုကြိုက်၏။ စဉ်းစားစရာကား ဦးကုလားသည် မိမိ နှစ်သက်သလို တစ်ဦးတည်းရေးသားရပြီး မှန်နန်းမှာ အများနှင့်ရေးရသဖြင့် သူက ငါ့ငဲ့၊ ငါ့ကို သူက ပြန်ငဲ့သောအရေးအသားမျိုးဖြစ်၍ မပြတ်မရှင်းပေ။ မရှည်သင့်ဘဲ ရှည်နေပေသည်။

အခြားရာဇဝင်စာအုပ်များလည်း ကျွန်ုပ်တို့ထံတွင်ရှိပါသည်။ ဖော်ပြရန်မလိုသဖြင့် ချန်ထားခဲ့သတည်း။

ယနေ့အထိ ဆယ်စောင်တွဲဟု ကျော်ကြားနေသော ဘုန်းကြီးကျောင်းသုံးစာအုပ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသားအရွယ်က တစ်အုပ်လုံးအလွတ်ကျက်ခဲ့ကြရသည်။ သည်စာအုပ်ထဲတွင် အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ နမက္ကာရ၊ ပရိတ်ကြီး ၁၁ သုတ်၊ လောကနီတိ စသည်ဖြင့် ပါရှိလေရာ

မြန်မာစာအစ သင်ပုန်းကြီးကို အာဂုံအလွတ်ရပြီးလျှင် ထိုဆယ်စောင်တွဲကြီးကို ကိုင်ရတော့သည်။ အချို့ဆယ်စောင်တွဲ၌ စကားပုံ ၁၀ မျိုး၊ ဆုံးမစာအမျိုးမျိုးကို နောက်ဆက်တွဲထည့်ပေးထားသေးသည်။

ထိုဆယ်စောင်တွဲတွင် လောကနိတိအမည်ရှိသော ပါဠိ-မြန်မာပြန်စာစုတစ်ခုပါလေရာ ကျက်ဆို၍ ကျက်ခဲ့ရသည်။ ဘာတွေကောင်းလို့ ဘယ်သို့အကျိုးရှိသည်ဆိုခြင်းကို ကျောင်းသားအရွယ်က သတိမမူမိပေ။ စာပေလိုက်စားသော အရွယ်ရောက်မှ လောကနိတိဆိုသည်မှာ တကယ့်မှတ်ဖွယ်လိုက်နာကျင့်သုံးဖွယ်ပါကလားဟု သိရပေသည်။

လောကနိတိအစဉ်

ပျင်းသူသည် အတတ်မရ။

အတတ်မရှိသူသည် ဥစ္စာဓနမရ။

ဥစ္စာဓနမရှိသူသည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းမရ။

အဆွေခင်ပွန်းကောင်းမရှိသူသည် ကောင်းသောအမှုမပြုနိုင်။

ဤစာပိုဒ်ကလေးတစ်ခုကပင်လျှင် မည်မျှလောက်မှတ်ဖွယ်ကောင်းပါသနည်း။ ဤမျှကောင်းမွန်သော လောကနိတိကို ကျွန်ုပ်တို့သည် အလွတ်ရအောင် ကျက်ခဲ့ရငြားလည်း အာဟာရသိဒ္ဓိပြီးစေသည်ဆိုသော ဂမုန်းနက်ရှာသည့် ဆရာပေါချာချာကဲ့သို့ ဂမုန်းနက်ပင်အောက်ရောက်နေသည်ကိုပင် ဂမုန်းနက်ပင်မှန်းမသိဘဲ နောက်တစ်နေရာရှာသကဲ့သို့ ကောင်းလို့ ကောင်းမှန်း၊ မြတ်လို့မြတ်မှန်းမသိခဲ့ရပေ။

ထိုရွေ့ထိုမျှကောင်းမွန်သော လောကနိတိကို ပြုစုသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ သာသနာသမိုင်း၌ ဓူဝံကြယ်ကြီးအလား လွန်စွာထင်ရှားသော ညောင်ကန်ဆရာတော် ဦးဗုဓ်ဖြစ်သတည်း။

သာသနာတော်တွင် ဗုဓ်သုံးဗုဓ်ရှိ၏။ ပထမ ဗုဓ်မှာ ဗုဒ္ဓဂေါတမ၊ ဒုတိယ ဗုဓ်မှာ ရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ၊ တတိယဗုဓ်မှာ ဆရာတော်ဦးဗုဓ်ဟူ၍ ပြောစမှတ်ပြုကြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဆရာရင်းဖြစ်သော ဘုန်းတော်ကြီးက ဆရာတော် ဦးဗုဓ်အကြောင်းပြောရင်း ဘုရားဂုဏ်တော် ၉ ပါးအောက်မေ့ပြီး ဗုဒ္ဓပူဇော်မိဆို

လျှင် ဘုရားကို ပူဇော်ရာမည်သည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓကို ကန်တော့လျှင် ဓမ္မပူဇော်မိ၊ သံဃပူဇော်မိ ဆိုလိုကဆို ဒါမှမဟုတ် ဦးဗုဒ္ဓပူဇော်မိ ၂ ခါထပ် ဆိုလျှင် ဓမ္မပူဇော်မိနှင့်သံဃပူဇော်မိလိုဆိုရာ ရွတ်ရာရောက်သည်ဟု မိန့်ကြား ပေသည်။

ပိဋကတ်သုံးပုံကိုပြာချပြီး သောက်ထားသည့် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓက ဟု ပြောစမှတ်ပြုရအောင် စာတတ်ပေတတ်ကြီးဖြစ်သည်။ သာသနာသမိုင်း တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓကဲ့သို့ သံယောဇဉ်ပြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် မျိုးမကြား၊ မသိရဖူးသေးပေ။ ဦးဗုဒ္ဓသည် ဘုရားရွှေမျက်နှာတော်မှ တစ်ပါး မည်သူမျက်နှာမှထောက်ထားခြင်းမပြုပေ။

မြန်မာရာဇဝင်တွင် မင်းကတော်မယ်နဟော့ဆိုလျှင် မန်ကျည်းရွက်သော် ပင် မနုရဘဲ ထွတ်သွားရသည့်မယ်နဖြစ်သည်။ ယင်းမယ်နသည် ဆရာ တော် ဦးဗုဒ္ဓကို လွန်စွာလွန်စွာကြည်ညိုသည်။ နေ့စဉ်လိုပင် ကိုယ်တိုင်ဆွမ်း ပို့သည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓသည် တစ်ခါတစ်ရံမှ လှည့်မကြည့် မော်မကြည့် ပေ။

ရာဇဝင်အရ ပြောရလျှင် ဘကြီးတော် (ရှင်ဘုရင်)ထက် ဓားထက်သော မိဖုရားမယ်နမဟုတ်လား၊ ငါသည် အုတ်ကျောင်း ဒကာမ၊ ငါသည် မိဖုရား ခေါင်ကြီးဟူသော မာန်မာနတို့သည် ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ၏ ရှေ့တော်မှောက် ရောက်လျှင် ခြင်္သေ့မင်းရှေ့ရောက်သော မြေခွေးငယ်ပမာဖြစ်သွားရပေသည်။ ဤမျှလောက်သီလ၊ သမာဓိကြီးမြတ်သော ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓဖြစ်သည်။

သာသနာ့သမိုင်းတွင် နေမင်းကြီးအလား လွန်စွာထင်ရှားသော ဆရာ တော် ဦးဗုဒ္ဓပြုစုထားသော လောကနိတိသည် အဘယ်ကြောင့် မကောင်း ဘဲရှိပါအံ့နည်း။

ကျွန်ုပ်တို့ငယ်စဉ် ကျောင်းသားအရွယ်၌ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှန်က မြန်မာသင်ပုန်းကြီးပြီးလျှင် မင်္ဂလာသုတ်၊ ပြီးလျှင် အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင် အောင်ခြင်း နမက္ကာရ၊ ပြီးလျှင် လောကနိတိကို သင်ကြရသည်။

လောကနိတိကျွတ်မှ ပရိတ်ကြီးတက်ရသည်။ ပရိတ်ကြီးကျွတ်လျှင် သဒ္ဒါသင်ရသည်။ သဒ္ဒါကျွတ်မှ သင်္ဂြိုဟ်တက်ရ၏။

ဘုန်းကြီးကျောင်း သုံးလေးနှစ်ဆက်တိုက်နေဖူးက လောကနိတိသို့

ရောက်ကြပေသည်။ လောကနိတိကျွတ်လျှင် လူမိုက်ဘဝမှကျွတ်ပြီဟု ဘုန်းတော်ကြီးများ ပြောလေ့ပြောထရှိပေသည်။

လောကနိတိကျမ်းကို ဆရာပီမိုးနင်းသည် ဝေဖန်ထား၏။ ဆရာ ပီမိုးနင်းအမြင်နှင့် ဆရာပီမိုးနင်း ဝေဖန်ထားသည်ဟူ၍သာ ကျွန်ုပ်တို့ မှတ်ယူထားပေသည်။

ဆရာတော်ဦးဗုဓ်သည် စကားကိုတိုတိုပြောတတ်သည်။ စကားကို လိုရင်းတိုတိုပြောဘိသို့ ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာများလည်း လိုရင်း တိုတိုပင် ရေးသည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဓ် ဖွဲ့စည်းထားသော ဝါကျတို့သည် တိုသည် ပြတ်သည် ရှင်းသည်။

ဆရာတော်ဦးဗုဓ်၏ ပြောနည်းပြောဟန်ကို ကြည့်ပါလော့။

အင်းဝရွှေမြို့တော်ကြီး၌ နှစ်စဉ် သုဓမ္မာစာပြန်ပွဲကြီးကျင်းပရာ၊ အိမ်ရှေ့မင်း၏ ကျောင်းတိုက်မှချည်း ပထမကျော်ထွက်ရာ၊ မင်းကတော် မယ်နုနှင့် မောင်တော်သူ စလင်းမင်းသားကြီးအမည်ခံ မောင်အိုတို့သည်၊ အိမ်ရှေ့မင်း၏ ကျောင်းမှ ပထမကျော်လောင်းကို ဖြားယောင်းခေါ်ထားသတတ်။

စာပြန်ပွဲနီးသောအခါ သည်နှစ်တော့ နန်းမတော်ကျောင်းက ပထမကျော်ထွက်မည်ဟု ကျော်ကြားရာ၊ အိမ်ရှေ့မင်းစုံစမ်းသောအခါ မိမိကျောင်းတိုက်မှ ဖြားယောင်းသွားကြောင်းသိသည်နှင့်၊ တရားရုံးသို့ရောက်လေ၏။ အိမ်ရှေ့မင်းသည် ဓားထက်သောကြောင့် “ငါများတရားရုံးလျှင်၊ ပထမကျော်ကိုမထား”ဟု ကြိမ်းဝါး၏။ မယ်နုနှင့် စလင်းမင်းသားကြီးတို့ ဆိုရာ၌လည်း ဓားရော လှံရော ထက်ကြသူများဖြစ်ရာ သုဓမ္မာတရားရုံးက အဆုံးအဖြတ်မပေးရဲကြပေ။

သုဓမ္မာနေ့၌ နေ့ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ပထမကျော်အမှုကို မကိုင်ရဲသောကြောင့် စာကြည့်ကြပါဦးစို့ဟု ဆိုလျက် ကျောင်းသို့ပြန်ကြွကြသည်မှာ ၂-ကြိမ်ရှိသတည်း၊ သုံးကြိမ်မြောက်တွင် သုဓမ္မာဆရာတော်ကြီးများသည် မဆုံးဖြတ်ရဲသောကြောင့် ထုံးစံအတိုင်းစာကြည့်ကြပါဦးစို့ဟု ဆိုကာ ပြန်ကြွကြမည်ဟန်ပြင်နေစဉ် ၂၃ ဝါမျှသာရှိသော ဆရာတော်ဦးဗုဓ်သည်

“ဆရာတော်တို့၊ ဆရာတော်တို့ဟာ နေ့တိုင်းစားပြီးအိပ်နေကြသလား၊ အရေးကိစ္စရှိမှ စာကြည့်နေလို့ဖြစ်နိုင်မလား။”

ပြန်ကြွရန်ဟန်ပြင်နေသောဆရာတော်ကြီးများသည်

“ဆရာတော်ကလေး ဆုံးဖြတ်နိုင်မလား”

“အမှုကိုအပ်လျှင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်”

“ဆုံးဖြတ်နိုင်လျှင် ဆရာတော်ကလေးအား အမှုကို အပ်ပါ၏။ ဆုံးဖြတ် တော်မူပါ”

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓသည်နေရာမှမထဘဲ အမှုကို ပြတ်အောင်ဆုံးဖြတ် ပေးလိုက်သည်။

(၁) ဤအမှုသည် အိမ်ရှေ့မင်းခင်နှင့်လည်းမဆိုင် နန်းမတော်မိနုနှင့် လည်းမဆိုင်၊ မင်းသားကြီးငအိုနှင့်လည်း မဆိုင်၊ ဘုန်းကြီးချင်း တပည့်လက် သားကို ဖြားယောင်းခေါ်ယူသဖြင့် နဘိက္ခဝေ အညဿပရိသာ အပဋ္ဌာပတဗ္ဗာ ယောဥပဋ္ဌာပေယျ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿ ဟု ဝိနည်းပညတ်တော် ရှိသောကြောင့် ငအိုကျောင်းတိုက်က ဘုန်းကြီးသည် သူတစ်ပါးတပည့်လက်သားကို ဖြား ယောင်းခေါ်ယူသဖြင့် ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သင့်၏။ ဒေသနာ ပြောကြား၊ အနားက ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက ဒေသနာခံလိုက်။

(၂) ပထမကျော်သည် သူတစ်ပါးဖြားယောင်းရာသို့ ဆန္ဒဂတိလိုက် ခြင်းကြောင့်၊ ဤနှစ်ပထမ မပြန်ဆိုရ၊ ရပ်ရွာသို့ပြန်သွားစေ. . . .

ဟူ၏။

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ကြားနာကြရသော ရဟန်းရှင်လူ ပရိသတ်ဟူဟူသမျှ ရဲဝံ့တည်ကြည်လှပါပေသည်။ တိကျပြတ်သားလှပါ ပေသည်ဟု အံ့ဩဘနန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလက်ဖျားခါလျက် ချီးကျူး ကြသည်မှာ ဘဝဂ်ညံသွားပေသတည်း။

ကျွန်ုပ်တို့သည် စာတကယ်ဖတ်ကြမည်ဆိုလျှင် မြန်မာဘာသာသက် သက်နှင့်ရေးသောစာမှာ မများလှပေ။ ပါဠိမှဖြစ်စေ၊ သက္ကတမှဖြစ်စေ၊ အင်္ဂလိပ်မှဖြစ်စေ ဘာသာပြန်ထားသော စာများကို ဖတ်ကြမှ အားရပါးရ ဖတ်ကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

အမှန်အားဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်နေကြသော ဗုဒ္ဓဝင်၊ ငါးရာငါးဆယ် မဟာဝင် စသော စာများသည် ဘာသာပြန်များသာဖြစ်ကြသည်။ ပိဋကတ် သုံးပုံ ဆိုသည့် စာများလည်း ဘာသာပြန်များပင်ဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာလူမျိုး

များအနေနှင့် ပိဋကတ်စာပေကိုဖယ်ထားလိုက်က (ဝါ) ဘာသာပြန်စာပေများဖယ်ထားလျှင်၊ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်မြန်မာစာမှာ အများကြီးမရှိသေးပေ။

ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်၊ စာစုံအောင်ဖတ်မိသောအခါ သုံးပုံနှစ်ပုံလောက်မှာ ဘာသာပြန်များဖြစ်နေကြောင်းသတိမူမိပေသည်။ တချို့စာများမှာ ဘာသာပြန်မှန်းမသိ၍ ဖတ်လိုက်သည်။ အတန်ကြာမှ ဘာသာပြန်မှန်းသိရတော့၏။ ဥပမာ၊ ရွှေဥဒေါင်း၏ စုံထောက်မောင်စံရှား၊ သခင်ဘသောင်း၏ ပန်းသာမစာဥ စသည်တို့တည်း။

ဤကဲ့သို့ ဘာသာခြားတစ်ခုမှ မြန်မာပြန်သားသော စာများကို ဘာသာပြန်မှန်းမသိဘဲ ဖတ်မိသော၊ ပိဋကတ်စာပေထဲမှ စာများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေရာတကာရှိနေကြပေသည်။ ယနေ့မြန်မာစာတတ်ပေတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဘုန်းကြီးလူထွက်များ ဖြစ်နေကြသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် မဆန်းလှပေ။

ဘုန်းကြီးနှင့် သာမန်လူတစ်ယောက်တို့ ဉာဏ်ဝီရိယတူ ကြိုးစား၍ စာသင်လျှင် လူထက်ဘုန်းကြီးက ပိုမိုတတ်မြောက်မည်မှာ အလွန်သေချာသည်။ လူသည်လူ့ကိစ္စများကြောင့် (ဝါ) ဟိုဟာပူရ သည်ဟာပင်ရကြောင့် စာထဲပေထဲမစွဲနိုင်ပေ။ ဘုန်းကြီးများအဖို့ စားရေးသောက်ရေးမှအစ ဘာမှပူပင်စရာမရှိသဖြင့် တတ်ပြီဟေ့ ဆိုလျှင် လူထက်သာမည်မှာ အလွန်သေချာပေသည်။

ဒါကြောင့် အိမ်ဦးခန်းရှိသားရေဖုံး ရွှေဧကဝါရိုက် ကျမ်းစာအုပ်ကြီးများသည် ဘုန်းကြီးသော်လည်းကောင်း သို့မဟုတ် ဘုန်းကြီးလူထွက်သော်လည်းကောင်း ရေးသားသော စာအုပ်ကြီးများ ဖြစ်နေကြပေသည်။

စာအံလိုရသည် စာမှတ်လိုရသည် ဆိုခြင်းမှာ ကျန်းမာပြီး သမာဓိရှိမှ (ဝါ) တည်ကြည်သန့်ရှင်းသောစိတ်ဓာတ်ရှိမှ ဖြစ်မည်။ အချို့ဆရာတော်ကြီးများမှာ သက်တော် ၈၀ ကျော်သည့်တိုင် ငယ်စဉ်က စာများ အလွတ်ရွတ်ပြသည်။ ငယ်စဉ်က အဖြစ်အပျက်များကို ခရေစေ့တွင်းကျ ပြောပြကြသည်။ ဤသို့ မမေ့မလျော့ သတိရခြင်းများသည် သမာဓိကြီးကြောင်း သာဓကဖြစ်သတည်း။

သမာဓိကို တည်ကြည်မှုဟု ဘာသာပြန်ကြသည်။ တည်ကြည်ရန်မှာ

အပူအပင်နည်းခြင်း၊ ရောင့်ရဲခြင်း၊ သည်းခံခြင်း စသည်တို့ အခြေခံရမည် ဟု ယူဆသည်။ တစ်နည်းပြောရလျှင် မနေ့ကနှင့် နက်ဖြန်အတွက် မစဉ်း စားလျှင် တည်ကြည်နိုင်စွမ်းရှိလာနိုင်သည်။ မနေ့ကဟူသော အတိတ် နက်ဖြန်ဟူသည့် အနာဂတ်သို့ မစဉ်းစားခြင်းသည် သမာဓိရနိုင်သည်။ မှန်ပါ၏။ အတိတ်သည်ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ပြီးခဲ့ပြီ၊ ပြန်လည်အောက်မေ့တသစရာမလို ပေ။ အနာဂတ်မှာ မရောက်သေးမရှိသေးသောအရာကို မျှော်ငေးတွေးပူနေခြင်း သည် အကျိုးမဲ့ပေသည်။

အကယ်တို၊ လောကုတ္တရာဘက်သို့စောင်းငဲ့၍ ပြေးရလျှင် ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌ မတ္တံ-သုတေ သုတမတ္တံ၊ မြင်ခိုက်ကြားခိုက်၌ ဖြစ်ပျက်ရှုမှတ်ခြင်း သဘောတရား သို့ ရောက်ရှိသွားပေမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအလိုအရ မဂ်ဖိုလ်ဆိုက်ရန် သမာဓိရဖို့၊ အလွန် ပင်အရေးကြီးပေသည်။ သမာဓိရဖို့ သမထနည်း၊ ဝိပဿနာနည်း ၂-နည်း ဖြင့် ထူထောင်ရသည် မဟုတ်လော့။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနေရာ၌ ပြောလိုသည်မှာ စာကို သမာဓိတရား(ဝါ) သန့်ရှင်းတည်ကြည်သောစိတ်ဓာတ်နှင့် ဖတ်ကြစေရန် ရည်ညွှန်းခြင်းသာ ဖြစ်ခြင်း၊ သန့်ရှင်းတည်ကြည်သောစိတ်ဓာတ်နှင့် စာဖတ်လျှင် ဖတ်သမျှစာ သမာဓိ အနုအရင့်အပေါ်၌ မူတည်၍ မှတ်မိမည့် သဘောပေါက်သည်။

စာမေးပွဲအောင်ချင်စေနှင့် စာဖတ်သောကျောင်းသားသည် စာထဲ၌ သာ သူ၏အာရုံဝင်စားနေမည်ဖြစ်၍ ဖတ်သမျှစာ၊ ကျက်သမျှစာ ဧကန်မုချ မှတ်မိ ရမည် အလွတ်ကျက်က အလွတ်ရမည်။

ကျွန်ုပ်တို့အမှန်တကယ် စာဖတ်သုတရယူလို၍ စာဖတ်ပါက ဖော်ပြပါ ကျောင်းသားကဲ့သို့ပင် ဖတ်စေချင်ကြည့်စေချင်ကြောင်း ပြောလိုပေသည်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ လက်နှစ်ဖက် တံတောင်ဆစ်များ၌ အမာရွတ်ကြီး များဖြစ်နေသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မန်လည်ဆရာတော်ကြီး စာကြည့် သောအခါ မှီသောတိုင်မှာ ခွက်နေသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပြောစမှတ်ပြုကြ သည့်အဓိပ္ပာယ်မှာ ဤမျှလောက် စာတတ်ကြခြင်းသည် ထိုမျှလောက် စာဖတ်ကြခြင်းကြောင့်တည်း။

လယ်တီဆရာတော်ကြီးသည် တံတောင်ဆစ်ထောက်၍ စာကြည့်တတ်

သည်။ မန်လည်ဆရာတော်ကြီးမှာ တိုင်မှီ၍ စာကြည့်တတ်သည်ဆိုကြောင်း ပါတည်း။

ဆရာတော် ဦးဗုဓ် စာကြည့်သည်မှာလည်း ရာဇဝင်တွင်ကျန်ရစ်သည်။ ကိုရင်ဘဝ၌ သူ့မျက်မှောက်၌ ဖခင်ကိုကျောင်းခွေးများ ဝိုင်းကိုက်သည်ကိုပင် စာကြည့်မပျက်ခဲ့ပေ။

မည်မျှလောက် ကျောင်းစာတွေတတ်တတ် ပြင်ပစာတွေ တတ်ဖို့ သိဖို့ မှတ်ဖို့ စာကြည့်ကြရဦးမည်။ စာကြည့်သည်ဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ဖော်ပြခဲ့သော သန့်ရှင်းတည်ကြည်သောစိတ်ဓာတ်နှင့် စာကြည့်နိုင်ကြရန်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

ယောအတွင်းဝန်၏စာများကို ဖတ်ပြီးသောအခါ ယောကြီးရယ်တွေး တတ်လိုက်တာလွန်ပါရောဆိုပြီး ယောအတွင်းဝန်ကို ရွယ်စူး၍ ဦးသုံးကြိမ်ချ ခဲ့ဖူးပေသည်။ ယော၏လက်သည် စာဖြစ်သည်။ ယောလက်မှထွက်လာ သော စာများသည် စာပေသမိုင်းတွင် ကျန်ခဲ့ရန်ချည်းသာ ဖြစ်ပေသည်။

ယောအတွင်းဝန်ကြီးသည်လည်း မင်းရေးကိစ္စမှတစ်ပါး စာကြည့်ခန်း ထဲ၌ စာကြည့်၍သာအချိန်ကုန်လွန်ပေသည်။ ဒါကြောင့် ယော၏စာများ သည် အစဉ်တောက်ပနေခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ဆရာရင်း ဘုန်းတော်ကြီးနှင့် ကျောင်းနေဖက်ရဟန်းအတူ ဝတ်ဘက် လယ်တီပဏ္ဍိတကြီးသည်လည်း စာကြည့်မြဲသည်ဟု ဆရာရင်း ဘုန်းတော်ကြီးက ပြောပေသည်။ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် လည်း ရန်ကုန်သို့ ရောက်ခါစတုန်းက ဘားနဒ်ပိဋကတ်တိုက်၌ အချိန်ပြည့် စာဖတ်သည်ဟု အဆိုရှိပေသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတကြီးသည် စာအများကြီးရေးခဲ့သည်။ ရေးသလောက် ကောင်းသည်။ ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏စာများကား အထူးပြော စရာမရှိ ရှင်ဘုရင်ပုဆိုးပိုးချည်းသာဖြစ်နေပေသည်။

ယခုခေတ်တွင် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို ဆရာ ၂ ဦးရေးခြင်း ပေါင်းစုရေးခြင်း များ ခေတ်စားလာသည်။ ရှေးအခါက ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်တည်း ၂ ဦးရေးခြင်းဟု မတွေ့ရငြားလည်း ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့အနက် ဘူရိဒတ်ဇာတ်ကို ဦးနန္ဒာ မေဓာရေးသားပြီး သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်ကို မင်းဘူးမြို့ ရန်ကုန်ကျောင်းဆရာ တော်၏တပည့် ပုဂံရွာကျောင်းဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးက ပြုစုရေးသား

ခဲ့သည်။ ကျန် ၈ ဘွဲ့မှာ ဆရာတော်ဦးဩဘာသ ပြုစု၏။

ဆရာတော်ဦးဩဘာသ ဇာတ်ကြီး ၈ ဘွဲ့ပြုစုပြီးမှ ဘူရိဒတ်ဇာတ်နှင့် သုဝဏ္ဏသာမဇာတ်တို့ကို ပြုစုရာ၌ ဆရာတော်ဦးဩဘာသ၏ အရေးအသားနှင့် တစ်ထပ်တည်းကျအောင် (ဝါ) ရွှေနှစ်ပြားကို တစ်ပြားတည်းဖြစ်စေဘိသို့ ရေးသားနိုင်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရပေသည်။

ရှေးကပညာရှိများမှာ တစ်ဦးကရေးသားပြီးဖြစ်နေက နောက်တစ်ဦးက မသိ၍ ပြုစုထားသည့်တိုင်အောင် မိမိအရင်ပြုစုပြီးရှိကြောင်း သိသည်နှင့် မိမိပြုစုထားသည်ကို ပယ်ဖျက်သုတ်သင်ကြသည်မှာ သာသနာ့သမိုင်းစာပေသမိုင်း၌ ထင်ရှားရှိနေပေသည်။ ဤအခြင်းအရာသည် လွန်စွာမြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းလှသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဆရာရင်း ဘုန်းတော်ကြီးသည် ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသကို ဘာသာပြန်ထားရာ လေးငါးပုဒ်ရေးပြီး အချောကူးပြီး ဖြစ်နေပေသည်။ တစ်ခါသော် ဘုန်းတော်ကြီးသည် ရန်ကုန်ရောက်လျှင် ဝင်နေကျ လယ်တီပဏ္ဍိတကြီးထံဝင်၍ ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသဘာသာပြန်ထားကြောင်းပြောပြရာ

“ဗိုလ်ကေ နောက်ကျနေပြီ၊ တပည့်တော်ပြန်ထားတာ တော်တော်ကြာပြီ။ ရော့ဖတ်ကြည့်” ဟု လယ်တီပဏ္ဍိတကြီးက ဘုန်းတော်ကြီး (ဦးကေတုမာလာ) အားပြ၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသည်

“ကိုမောင်ကြီးရေးပြီးတယ်ဆိုရင် ပြီးရောပေါ့” ဆိုပြီး အခြားပြောစရာများကို ဆက်ပြောနေကြပေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးပြန်လာ၍ ကျောင်းရောက်လျှင် ကြီးကြီးပမ်းပမ်း ဘာသာပြန်ထားသော စာမူကြမ်းများကို ရေနံဆီလောင်း၍ မီးရှို့လိုက်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ နောက်ပိုင်းသိရသလောက်မှာ လယ်တီပဏ္ဍိတကြီးသည် ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသကို အကုန်အစင်မပြန်ခဲ့ဟု သိရသည်။ လယ်တီပဏ္ဍိတကြီး မကွယ်လွန်မီ ဘုန်းတော်ကြီးသည်မုံရွာရောက်၍ တွေ့ဆုံကြသောအခါ “ဘုန်းတော်ကြီး၏ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသ ဘာသာပြန်စာမူ သူ့ထံပို့လိုက်ရန်ပြော၏” ဘုန်းတော်ကြီးက မီးရှို့လိုက်ကြောင်းပြောရာ “ဒေါင်းအလှတစ်မျိုး ဟင်္သာအလှတစ်ဖုံပေါ့ ကိုယ်တော်ရ” ဟု ပြန်ပြောသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကြားယောင်လျက်ရှိပေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးသည် ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသကို ဘာသာပြန်ထားခြင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာ၊ သီဟိုဠ်စာနှင့် ရေးထားသည်တို့ကို ညှိနှိုင်းဘာသာပြန်ထားကြောင်း ဘုန်းတော်ကြီးပြော၍ နောက်ပိုင်း၌ သိရ၏။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘုန်းတော်ကြီး ဘာသာပြန်ထားသော ဇင်းမယ်ပဏ္ဍာသကို မဖတ်ရပေမင့် ရှေးပညာရှိကြီး များ၏ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်း ထားရှိကြပုံ၊ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လေးစား ရိုသေကြပုံများကို တွေးမိတိုင်း ပီတိဖြစ်ရပေသည်။

ဆရာဘုန်းတော်ကြီးသည် လယ်တီပဏ္ဍိတကြီးထက် အသက် ၂ နှစ် ကြီးကြောင်းသိရပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့စာအုပ်စင်၌ မရှိမဖြစ်သော စာအုပ်များအနက် လယ်တီပဏ္ဍိ တကြီး၏ စာဏကျနီတိ ၃ တွဲဖြစ်၏။ စာဏကျနီတိမှာ စာရေးဆရာ များလက်စွဲဖြစ်ဘိသို့ ဓမ္မကထိကများ၏လက်သုံး နိုင်ငံရေးသမားများ၏ အိတ်ဆောင်လည်းဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်စာအုပ်စင်တွင် ခဏခဏပျောက် ခြင်းမလှ ပျောက်တတ်သော စာအုပ်ဖြစ်ရာ ယခုမပျောက်ဘဲ အိမ်၌မြဲနေ သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ခန့်ရှိပေပြီ။ မှတ်မှတ်ရရပြောရလျှင် လယ်တီပဏ္ဍိ တကြီး၏ သားကြီးသြရသ သခင်တင်ဦးလက်ဆောင်ပေးခဲ့သော စာအုပ် များဖြစ်သည်။ နေ့စွဲမှာ ၂၆.၂.၅၉ ရက်နေ့ဖြစ်သတည်း။

စာရေးဆရာ၊ တရားဟောဓမ္မကထိကများနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများ၏ လေးစားမြတ်နိုးခြင်းခံရသောစာအုပ်ဖြစ်ကြောင်း။ ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ညွှန်းလိုပေ သည်။ ဟုတ်၊ မဟုတ် ဖတ်လို့သာကြည့်ကြပေတော့။

ဤစာဏကျနီတိသည်ဟူသည် မြန်မာလို ဇနက္ကပုဏ္ဏားပညာရှိကြီး ၏လမ်းညွှန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာကျမ်းများ၌ စန္ဒဂုတ်မင်းသားကလေးကို ဇနက္ကပုဏ္ဏားကြီးက ဘယ်သို့ပြော၊ ဘယ်သို့ဆောင်ရွက်စသည်ဖြင့် လမ်းညွှန် ခဲ့သော ဥပဒေသများဖြစ်သည်။ ဇနက္ကကို သင်္သကရိုက်ဘာသာဖြင့် စာဏ ကျဟု အသံထွက်၏။ နီတိဆိုသည်မှာ လမ်းညွှန်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ ဥပမာ- လောကနီတိ လောကလမ်းညွှန်ဟူ၏။

စာဏကျနီတိ အမြည်းကလေးဖတ်ကြည့်ဦးလော့

“ရပ်ချောင်ခန်းဝါ၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့၊ အခါမလျော်၊ ရောက်လတ်သော် လျှင်၊ ပြက်ချော်မိန်းမ၊ ဒုဿီလတို့၊ စာရသွေလွဲဖောက်ပြန်မြဲရှင့်” (ဝိဓုရပျို့။)

ဟုစပ်လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ မိန်းမတို့မည်သည် ဆိတ်ကွယ်ရာကိုရက အကျင့်စာရိတ္တဖောက်ပြန်လျက် ကျင့်ကြံချွတ်ချော်တတ်လေသည်ဟု ဆိုသော်လည်း အကျင့်စာရိတ္တ၊ ဣန္ဒြေတည်းဟူသော တံတိုင်းကာရံဝိုင်းဆီးကာလျက် မရှိသောမိန်းမတို့သာလျှင် အကျင့်ပျက်စီးတတ်လေသည်။ အကျင့်စာရိတ္တ၊ သီလ၊ ဣန္ဒြေတည်းဟူသော တံတိုင်းကို ရံဝိုင်းကာဆီး၍ ထားသောမိန်းမတို့သည်မူကား ထိုကဲ့သို့ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျင့်ကြံကြမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုစကားမှန်၏။ အမရာ၊ ကိန္နရီ၊ မဒ္ဒိ၊ သမ္ဘူလတော်လေးဝ ဝင်သည်ဆိုရသော မိန်းမတို့၏ အကျင့်သီလတည်းဟူသော အရံအကာ ခိုင်မြဲခြင်းကြောင့် မှားယွင်းဖောက်ပြန်သော အကျင့်ကို ကျင့် ကြသည်မဟုတ်ချေ။ အမရာဒေဝီကို မဟော်သဓာဆောင်ကြဉ်း၍မြို့တံခါးဝမှာ ထားပြီးလျှင် မင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို စုံစမ်းစေသောအားဖြင့် ဖြားယောင်းသွေးဆောင်စေရာ အကျင့်သီလတံတိုင်းကြီး ခိုင်လုံသောကြောင့် ဆိတ်ငြိမ်ခွင့်ရသော်လည်း မကောင်းမှုကိုမပြုချေ။

စန္ဒကိန္နရီမည်သော ကိန္နရာမကို တောအရပ်မှာ အတင်းအကျပ် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးဖြားယောင်းသော်လည်း အကျင့်တံတိုင်းကြီးလုံခြုံသဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မကျင့်ကြံချေ။ မဒ္ဒိဒေဝီသည်လည်း ဝင်္ကပါတောင်ဝှမ်းချောင်ကမ်းလျှိုလျှိုမြောင်ထိုထိုမှာ ချဉ်ချိုသစ်သီးများကို ရှာမှီးခြင်းကိစ္စ ဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်ခွင့်ရသော်လည်း သီလတံတိုင်းကြီး ကာဆီးလျက်ရှိလေသောကြောင့် မကောင်းမှုကိုမပြုလေ။ သမ္ဘူလမိဖုရားသည်လည်း သစ်သီးရှာသွားစဉ် ဖြားယောင်းသွေးဆောင် ပါအောင်ဆွဲငင်သော ဒါနောဘိလူးနှင့် ဆိတ်ငြိမ်ခွင့်ရရာတွင် အချင်းချင်းတွေ့ကြသော်လည်း အကျင့်တံတိုင်း ရံဝိုင်းကာဆီးအပ်သည်ဖြစ်၍ မကောင်းမှုကိုမပြုချေ။

ထို့ကြောင့် မိန်းမတို့၏ အကာအရံတံတိုင်းကြီးသည်ကား အကျင့်သီလ၊ အာစာရပင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ စာဏကျဆရာကြီးဆိုလေသည်။

လယ်တီပဏ္ဍိတဆရာဦးမောင်ကြီးသည် အခရာ အတာခန်းကောင်းကောင်းရေးနိုင်စွမ်းရှိကြောင်း စာပေလောကသားတိုင်း သိကြသည်။ အချို့က မိန်းမအရေးအကြောင်း သည်လောက်တောင် အဘယ်ကြောင့်ရေးနိုင်ပါသလဲဟု တောင်တောင်အိအိပြောကြသည်။ ဤသို့ ပြောသူများသည် ငါးရာ

ငါးဆယ်ကို အကုန်အစင်မဖတ်ဖူးသောကြောင့် ပြောခြင်းဖြစ်မည်။

ငါးရာငါးဆယ်၌ မိန်းမများ၏ သဘောသဘာဝ၊ ဣတ္ထိဝင်္ဂသဘောများ အများကြီးအားကြီးပါရှိနေသည်။ မိန်းမအလှကို ဖွဲ့ဆိုရာ၌လည်း ဘယ်စာရေးဆရာမှ စိတ်မကူးမိသော အဖွဲ့အဆိုမျိုးဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ ငါးရာငါးဆယ်ဟုဆိုကြသော်လည်း ၅၄၇ ပုဒ်သာရှိသည်။ ယင်း ၅၄၇ ပုဒ် စလုံး ဖတ်ပြီးက ဪ ဒါကြောင့် မန်လည်ဆရာတော်ကြီး၏ မဃဒေဝ လင်္ကာကြီး၌ မိန်းမတွေအကြောင်းရေးတာကိုး ဆရာဦးမောင်ကြီးတို့ သိကြတာကိုးဟု ဘဝင်ကျသွားပေလိမ့်မည်။

ပဘာဝတီ၊ ဥမ္မာဒန္တစသော အမျိုးသမီးများ၏ လှပမှုကိုဖွဲ့ဆိုရာ၌ အထူးသဖြင့် ရင်သားအလှကိုဖွဲ့ဆိုရာတွင် ယခုခေတ်ဆရာများ လက်ဖျားခါလောက်သည်။

ကာမမှုနှင့် စပ်လာက ဘိက္ခုနီပါတိမောက်(ဝါ) ရဟန်း မိန်းမများ၏ ဥပဒေကို ဖတ်ကြည့်က နားနှင့်မနာ ဖဝါးနှင့် နာကြရန်ပင်ဖြစ်သည်။

ရွှေမန်းတင်မောင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်မှဖွားတော်မူခန်းစာများသည် မန်လည်ဆရာတော်ကြီး၏ စာများဖြစ်သည်။ မန်လည်ဆရာတော်ကြီး၏ စာများသည် ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်များမှ ဖြစ်ပေသည်။

ရှေးလူကြီးသူမများပြောကြသည် “မင်္ဂလသုတ်ပေါက်လျှင် အပါယ်မရောက်တော့ဘူးဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လောကနိတိကျွတ်လျှင် လူမိုက်ဘဝမှ ကျွတ်ပြီ ဟူ၍ လည်းကောင်း။

မြန်မာတိုင်းလိုလို မင်္ဂလသုတ်ရကြသည်။ ဤမင်္ဂလသုတ်သည် အဘယ်မျှလောက် အကျိုးကျေးဇူးကြီးမားသည်၊ အဘယ်မျှလောက် ခရီးရောက်သည်၊ အဘယ်မျှလောက် ကျယ်ဝန်းသော အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်ဟူ၍ သိကောင်းမှသိကြမည်။ သိလျှင်သိသလောက် အကျိုးရောက်ပေမည်မှာ သေချာသည်။

မင်္ဂလသုတ်အဖွင့် မင်္ဂလတ္ထဒိပနီဟူ၍ ညောင်ကန်ဆရာတော်ဦးတေတေးခေါ် ဆရာတော်ဦးရောင် ငါးရာငါးဆယ် နိပါတ်တော်ကိုပြုစုသော ဆရာတော်ပင်ပြုစုတော်မူသည်။ မင်္ဂလတ္ထဒိပနီကျမ်းကို ၉၅ x ၇ လက်မဆိုက်ရှိသော စာမျက်နှာ ၇၆၄ မျက်နှာအပြည့် ရေးသားပြုစုထားသည်။

မင်္ဂလာသုတ်လောက် အနှစ်သာရရှိသောစာမျိုး ကမ္ဘာမှာမရှိသေးဟု ဇေယျမေဒနီ ဆရာတော်ကြီးသည် မကြာခဏ အမိန့်ရှိခဲ့သည်။

ဤအကြောင်းကို ဖော်ပြခြင်းမှာ ရှေးပညာရှိကြီးများပြုစုသော ကျမ်းစာ များ၏ အကျိုးဆက်မည်မျှများပြားကြီးမားကြောင်း၊ စာတစ်လုံး စာတစ်လုံး ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ မည်မျှလေးနက်ခွဲညားကြောင်း ပေါ်လွင်စေလို၍ ဖြစ်ပေ သည်။

စာဏကျနီတိကို ကာတွန်းဖတ်သလို ဖတ်လျှင် အကျိုးမပြုပေမင့် စာတစ်ပုဒ် တစ်ဝါကျတိုင်း တွေးတွေးဆဆဖတ်လျှင် စာတစ်ပုဒ်၏ နောက် ကွယ်ရှိသော အဓိပ္ပာယ်များ တစ်ပြုံကြီးထွက်ပေါ်လာပေလိမ့်မည်။ ဤလို စာမျိုးသည်ပင် စာမည်တော့သည်။ ဤလိုစာမျိုးဖတ်မှ စာဖတ်သည် မည် ပေမည်။

စာဏကျနီတိကဲ့သို့ပင် ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့ကို ဖတ်သည်။ ဇိနတ္ထပကာ သနီစသည့် အခြားစာများကို ဖတ်သည်ဆိုလျှင် စာဖတ်သလောက် အကျိုး ပြုမည်ကား မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲတော့ပေ။

အာလျောအောင်၊ အမြင်ရှင်းအောင် ရေးကြသည့်စာများအနက် ဝဋ္ဋနာဒနီ ယပ်လွဲတရားစာကျမ်းမှာ ရှေ့တန်း၌ပါဝင်ပေသည်။ ရှေးရှေးတုန်း က ဓမ္မကထိက လက်စွဲကျမ်းဟုဆိုသော် ဆိုနိုင်လောက်သည်အထိ တရား ဟောဓမ္မကထိက လက်သုံးကျမ်းဖြစ်သည်။

ရှေးတုန်းက ဓမ္မကထိကများသည် တရားစာကိုအလွတ်ကျက်၍ ဟောပြော ကြရာ ဝဋ္ဋနာဒနီကျမ်းမှာ တစ်အုပ်လုံး အလွတ်ကျက်၍ နှောနှင့် ကာရံနှင့် ရေးသားထားသည်။ ကျမ်းရေးဆရာမှာ နှဲကြိုးဆရာတော် ဖြစ်သတည်း။ ယနေ့ ဘုရားဈေး၌ သွားမေးက သားရေဖုံးနှင့် အခန့်ရောင်းတန်းအဖြစ် တည်ရှိနေပေသေးသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် စာစုံအောင်ဖတ်သောအခါ မိမိလှပါ၊ ချောပါသည်ဟု ရေးရင်း ဘေးဘီက လူများကို အရပ်ပုသည်၊ ရှည်သည်၊ ဖြူသည်၊ မည်း သည်ဟု ရေးတတ်သော(ရေးကြသော)စာအုပ်ကြီးများကိုလည်း ဖတ်ရ သည်။ အမှန်က မိမိအကြောင်းကိုပဲရေးရေး မိမိတို့၏မိဘ၊ ဆရာသမား အကြောင်းကိုပဲရေးရေး အစီအစဉ်အတိုင်း ဣန္ဒြေရရရေးကြရန်သာဖြစ်ပေ

သည်။ ဤသို့ရေးကြသည်လည်း အများကြီးရှိပါသည်။ သည်လို မဟုတ်ဘဲ တောင်မလွတ်မြောက်မလွတ် ဟိုရိုက်သည်ရိုက်နှင့်ရေးသော စာများမှာ မည်မျှပင် စာနှင့်တူအောင်ရေးပေမင့် ဖတ်ရင်းစိတ်မချမ်းသာဘဲ ဣဿာ စိတ်တယ်ကြီးပါကလားဟု ထင်မြင်လာပြီး စာအုပ်ကို ပိတ်လိုက်ချင်စိတ် ပေါ်လာပေသည်။

ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့ မည်သည် ပြောဆိုမှု ပြုကျင့်မှုဖြစ်သော ဝစီကံ၊ ကာယကံတို့သည် လွန်စွာနူးညံ့ပေသည်။ လွန်စွာပင် သိမ်မွေ့ပေ သည်။ ပြောဆိုသံကို ကြားရသည်ဖြစ်စေ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သည်ကို တွေ့ မြင်ရသည်ဖြစ်စေ၊ တစ်ပါးသူတို့သည် စိတ်နှလုံးအေးချမ်းရွှင်လန်း သာယာ သွားပေသည်။

ငါတော်သည်၊ ငါတတ်သည်၊ ငါသာမှန်သည်ဆိုသောသူကား ငါနှင့် ငါသာ နှိုင်းစရာဖြစ်နေ၍ ပြောသမျှ၊ ရေးသမျှ၊ ပြုကျင့်သမျှ၊ မာန်မာနဒေါသ အမူအရာပါနေမည်မှာ သေချာနေပေသည်။

ဆရာတော် ဦးဗုဇ်သည် ပိဋကတ်အိုးကြီးကွဲအောင် စာတတ်ကြီးဖြစ် ပါလျက် ငါတို့ကိုများသင်ပေးမယ့်ဆရာရှိလျှင် စာပုလွေခင်းပြီး စာသင် ချင်သေးသည်ဟု ပြောသည်မှာ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်လိုဝမ်းမြောက်ပြီး ကြည်နူး စိတ်တဖွားဖွားပေါ်လာရပေသည်။

ဂျာနယ်ကျော်ဦးချစ်မောင်သည် အစာမကြေသည်ထက် စာမကြေ သည်က ပိုဆိုးသည်ဟူသည့်စကားမှာ ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ လေးနက်သောသတိ ပေးချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု သဘောပိုက်မိသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် စာအုပ်ကိုဖတ်မည်ဟု ကိုင်လိုက်သည်နှင့် မျက်နှာ ဖုံးမှစ၍ တစ်ရွက်ချင်းလှန်၍ ဖတ်သောအကျင့်ဖြစ်အောင် လေ့ကျက်ထား သည်။ အချို့မှာ တောင်တစ်ရွက်မြောက်တစ်ရွက်လှန် ဟိုကြည့်သည်ကြည့် နှင့်စာတစ်အုပ်ပြီးသွားတော့၏။

အထူးသဖြင့် စာရွက်များကို ခေါက်ချိုးပြီးထားခြင်း မင်နီ၊ မင်နက် တို့နှင့် ခြစ်ထားခြင်းတို့သည် စာအုပ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဟု ကျွန်ုပ်တို့ယူဆ သည်။ စာပိုဒ်များအနက် မိမိနှစ်သက်ရာ စာပိုဒ်ဖြစ်နေလျှင် မင်နှင့်ခြစ်တော့ သည်။ ဤသူကား စာကိုစိတ်နှင့်မှတ်ရန် အားမကိုးဘဲ သိချင်က စာအုပ်ထဲ

ပြန်ကြည့်ရန် ရုပ်မှတ်မှတ်ခြင်း ဖြစ်သွားပေသည်။ ဤလိုလူများသည် ကျမ်းဂန်ထဲ၌ ရှိသောစာများသည် မိမိအတွက်မဟုတ်။ မိမိသိချင်၍ သို့မဟုတ် ပြောချင်က စာအုပ်အားကိုးနှင့် စာအုပ်ယူကြည့်သည်။ သူတစ်ပါးအားလည်း ယူ၍ပြတတ်သည်။ အချို့ရှိကြသေးသည်။ မိမိနှစ်သက်သော စာပုဒ်အတိုအစကလေးများကျက်ထားသည်။ လူရှေ့သူရှေ့ကျလျှင် ကြက်တူရွေးစကားသင်ထားသလို ရွတ်တော့၏။ စာအုပ်ကြီးကို ယူကြည့်သည့် လူနှင့် စာသော် တော်သေး၏ဟု ယူဆသော်ယူဆနိုင်ပေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သဘောမှာ စာအများကြီးဖတ်သူတစ်ယောက်သည် ယင်းစာများကို အလွတ်ရဖို့မဖြစ်နိုင်။ ယင်းစာများကို သဘောပါအောင် ကြည့်၍ သဘောပေါက်အောင် မှတ်ထားနိုင်လျှင် တော်ပြီဟု ယူဆသည်။

တရားဟောစားသော သူများအဖို့ကား ဟောမည့်တရားအလွတ်ကျက်ထားရပေလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ အလွတ်ကျက်ထားခြင်းကား သူ့အတွက် မလုပ်မဖြစ်သော အလုပ်ဟူ၍ယူဆ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် သခင်ပေါက်စတုန်းက ကျွန်ုပ်တို့ရဲဘော်ကြီး သခင်လှမောင်(တောင်ငူ) (စာအိတ်၌ ဂျော့ဘုရင်တံဆိပ်ခေါင်း ပြောင်းပြန်ကပ်သည်ကို ခွေးခေါင်းပြောင်းပြန်ကပ်လိုက်သည်ဟု ရေးသဖြင့် ထောင်ကျသွားသော) (၇)ထောင်စံကြီးသည် ကျွန်ုပ်ဟောရန်အတွက် ၅ မိနစ်စာလောက် ကျက်စာရေးပေးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် ကျက်စာနှင့် တရားဟောကျင့်ခဲ့ရဖူးသည်။

စာမှတ်နိုင်သောသူသည် ယနေ့ ဤလိုသိပ္ပံခေတ်တွင် အတော်ပင်နည်းသွားပေပြီ။ ဤလို နည်းသွားသောခေတ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက စာပြန်ပွဲကြီးများကျင်းပပေးနေ၍ တိပိဋကဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များ တစ်ပါးပြီး တစ်ပါးထွက် ပေါ်လာသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရပေသည်။ (ဤစာရေးသည့်အချိန်တွင် တိပိဋက (၅)ပါးရှိနေလေပြီ)

မောင်းထောင် စလင်းသာသနာပိုင်များခေတ်တွင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်များသည် ဝိနည်းငါးကျမ်းအာဂုံပြန်ကြရသည်။ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များသည် ဥဘတောဝိဘင်း ပြန်ဆိုကြရသည်ဟု အဆိုရှိရာ ဟိုခေတ်ဟိုအခါက စာမှတ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အများအပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဖူးကြောင်း ထင်ရှားစေလေသည်။